

Laisvoji Lietuva

Free Lithuania
2618 West 71-st Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. (312)476-3371 or (708)839-5531
Second Class Postage Paid
At Chicago, Illinois
Single Copy 0.75 ct.
Atskiro nr. kaina 0.75 ct.

KAS GYVENA SAVO TAUTAI -
GYVENA VISAI ŽMONIJAI!
Prof. A. Voldemaras

EINA XLIII METUS

1990 VASARIS - FEBRUARY 1

Nr. 3 (1575)

EKONOMIJOS PROBLEMOS IŠSPRENDIMAS

Dr. JONAS KUNCA

Mūsų krašto laisvės klausimas dar neišspręstas, bet jis juda labai palankia kryptimi. Atrodo, kad jo teigiamas išsprendimas yra tik laiko klausimas. Viskas priklauso nuo įvykių eigos pačioje S. Sąjungoje, kur gali įvykti visokių staigmenų. Bet mūsų laukia kita didelė problema. Skubiai turim pradėti atstatyti visai pašlijusią ekonomiką. Ne mes vien, daug aukštai kvalifikuotų ekonomistų laužo sau galvas, koks būtų lengviausias kelias normalizuoti Rytų Europos ekonomikę padėti.

Čia kiekvienas kraštas turi spręsti šį klausimą atsižvelgdamas į jo specifinę būklę. Visgi kai kurios perstovavimo linijos bus bendros visiems kraštams, kurie iki šiol buvo sovietų globoje, taigi ir turėjo komunistinę ekonominę sistemą, privedusią visus juos prie bankroto.

Visi pasaulio žymiausi ekonomistai sutinka, kad Gorbachovo siūloma pusiau socialistinės rinkos idėja yra netinkama ir už tai kategoriškai atmetama. Reikia eiti tiesiog prie Vakarų stiliaus laisvos rinkos ekonomijos ir tai reikia padaryti kuo skubiau. Lenkijai yra paruoštas planas, pagal kurį toks pakeitimas turėtų įvykti per vieną mėnesį. Tik čia gali iškilti sunkumų ne tiek dėl plano, kiek dėl lenkų sugebėjimo jį įgyvendinti.

Vėl pagal ekonomistus, Vakarų Europa privalėtų teikti Rytų Europos kraštams skolų grąžinimo lengvatas ir padėti finansiniai pertvarkyti Rytų Europos ekonomiką, kad būtų sovietų sistemoje kraštai kuo greičiau galėtų įsijungti į suvienytos Europos rinką. Vakarų Europa turės sumažinti, o gal ir panaikinti, valdžios duodamas subsidijas maisto produktams, kad tuo būdu palengvinti priėjimą prie jos rinkos buvusiems komunistiniams kraštams.

Išsilaisvinę iš komunizmo Rytų Europos kraštai, kartu ir Lietuva, privalės sudaryti tinkamas sąlygas privatinei iniciatyvai pašalinant įstatymais visokius nuosavybės turėjimo suvaržymus. Reikės gerokai sumažinti valdiškų įmonių skaičių perduodant jų gerą dalį į privačias rankas. Bendrai valdiškom įmonėms teks konkuruoti su privatinėm.

Reikės griežtai kontroliuoti biudžetines pajamas ir išlaidas, kad prieiti prie gerai balansuoto biudžeto. Naujus išskaičius pinigus teks garantuoti, bent iš pradžių, skolintais doleriais, markėmis ar japonų jenais.

Patirtis aiškiai rodo, kad be tokių gilių reformų ekonomijos negalima atgaivinti. Lenkija, Jugoslavija ir Vengrija jau prieš dvidešimt metų gavo stambias paskolas iš Vakarų bankų. Buvo investuota 100 milijonų skolintų pinigų suma į valstybines įmones, kurios davė nuostolį vietoj pelno, o dalis pinigų išleista darbininkų algų pagerinimui. Kaip viskas baigėsi, yra visiems žinoma. O tai įvyko dėl to, kad buvo mėginta eiti pusiau socialistinės santvarkos šunkeliu. Taigi nėra ko mums galvoti sekti anuo nevykusiu Rytų Europos pavyzdžiu. Norint atstatyti krašto ekonominę gerovę reikia pamiršti visokias Markso-Lenino ir perestroikos gudrybes ir eiti tiesiog prie sistemos, kuri įrodė jos pranašumą - privačios nuosavybės ir laisvos rinkos, kuri pati reguliuoja kainas pagal paklausą ir prekių pasiūlymą. Ok. Lietuvoje turim būrę ekonomistų studijuojančių, kaip spręsti krašto ekonomijos problemą. Bent kai kuriems iš jų būtų pravartu sueiti į kontaktą su Vakarų ekonomijos autoritetais ir išgirsti jų nuomonę.

Mūsų krašte nusiskundžiama visų rūšių specialistų trūkumu. Visi žinome, kad tai tiesa, bet vietoj skųstis reikėtų siūsti užsienin gerai parinktus asmenis pagal jų kvalifikacijas, sugebėjimą iš svetimų kalbų mokėjimą. Inžinieriai, ekonomistai, kompiuterių aptarnautojai, genetikos mokslų žmonės, agronomai ir įvairių industrijų specialistai Vakaruose turėtų progą pagilinti savo žinias ir jas panaudoti Lietuvos atstatymui ir kitų mokinių mui. Kraštui iš to būtų daug daugiau naudos negu siūsti visokių rūšių kovotojus už laisvę skaityti paskaitas išseiviams, kurie ir be to gerai žino apie padėtį Lietuvoje, Sovietų Sąjungoje ir pasaulyje. Čia darom didelę klaidą: kalbam apie savo problemas, bet

nesilimam jų konkrečius išsprendimo!

Atsitiktinai pora atvažiavusių gydytojų į kengūrų žemę paprašė surasti progą pamatyti Australijos ligoninę, o gal ir dar kokią operaciją. Vietoj to, pavyko surasti vienam vietai geriausiojo pasaulio specialios gynekologijos skyrių pamatyti ir net pamokti to, ko nėra nei Lietuvoje nei S. Sąjungoje. Kitas, jaunas chirurgas turėjo privilegiją dalyvauti prie 11 val. užtrukusios kepenų persodinimo operacijos, kurios nei Vilniuje nei Maskvoje dar nėra daroma. Jei nesutings, jis daug ko dar galės pamatyti ir išmokti per jo poros mėnesių atostogas Melbourne. Bet tai išimtis. Tai nėra tinkamas kelias specializuotis. Tokie dalykai turi būti iš anksto sutarti. Lietuvoje kokia nors planavimo įstaiga privalėtų nustatyti, kokių specialistų mums trūksta ir kokie būtų geriausi kandidatai siuntimui jų žinių pagilinti. Tik su tokiais sąrašais Vakaruose, ypač Jungtinėse Valstybėse ir Vokietijoje, mūsų išseivų organizacijos galėtų padėti surasti jiems tinkamas vietas.

Yra galimybių, tik jų mes neišnaudojam. Vietoj to kalbam ir kalbam, kada išsaus t a laisvės diena, kurios tinkamai nesiruošiam sutikti. Lietuvos neatstatysim žodžiais, nežiūrint kaip jie gražiai patriotiškai skambėtų. Reikia planingo darbo ir pastangų!!!

Ok, Lietuvos broliams reiktų būti atsargiems su prisistačiusiais visų rūšių "specialistais", kurie gali norėti "padėti atstatyti" Lietuvą. Užsienyje, tiesa jų turim, bet labai mažai su tokia kvalifikacija, kokią reikės krašto atstatymui. Deja, nėra taip, kad Vakaruose būtų daug aukštai išsilusių įvairiose specialybose mūsų žmonių. Dauguma neišnaudojo ir dar neišnaudoja šitą puikią progą.

Perėjimas iš ekonominio chaoso į tvarkingą ekonominę sistemą bus painus dalykas. Bet, jei pradėsime rimtai ir planingai spręsti šį klausimą jau dabar, išsėsim laimėtojai ne tik Pabaltij, bet ir visoj Rytų Europoje.

kilimų prieš okupantą. Rusijai kainavo milijonai, o iš užimtų kraštų su pačių rusų sugriauta ekonomija naudos nebuvo. Nežiūrint to, rusai (ne visi!) dar vis nori išlaikyti tą nusi kamavusią imperiją. Tai psichologinis reiškinys nesiderinąs su jokia logika.

Bet grįšim prie Gorbachovo kelio nės. Atvažiavo suplanavęs nuplauti smegenis mūsų kompartijai ir visai lietuvių tautai, kad ji nustotų svajoti apie atsiskyrimą nuo "matuškos" Rusijos. Jo entuziazmas pradėjo jį apleisti, kai pamatė šimtus tūkstančių lietuvių su plakatais reikalaujančiais laisvės Lietuvai, net dalinai ir rusų kalboje, kad Gorbachovas pats suprastų. Diskusijos, net ir su paprastais darbininkais, baigėsi stačiai gėdin. Vietoj įtikinti lietuvių, sovietų prezidentas įsitikino, kad Lietuvos išlaikyti S. Sąjungoje tikrai negalima. Griebėsi mėginti laimėti laiko žadėdamas įvesti specialią procedūrą res publikų išstojimui iš Sąjungos. Tik ir tas nieko nepadarė. Taip Gorbachovas ir išvažiavo tikriausiai galėdamas, kam jis save pats pastatė į tokią juokingą padėtį. Ne tik neatvertė lietuvių į tikrą kelią, bet dar turėjo vežtis į Maskvą naują ir kartu labai rimtą problemą - galimą Lietuvos išstojimą iš S. Sąjungos.

Tiek Sąjūdis ir Brazauskas, tiek ir visa lietuvių tauta parodė savo politinį subrendimą, nusistatymo atgau-

TEVYNĖS LAISVĖ NEMARI

Dail. J. Juodis

Aliejus

AMERIKA REMIA PABALTIO VALSTYBIŲ ATSISTATYMĄ

Kiekviena Amerikos administracija turi skirtingus užsienio politikos tvarkymo metodus. Principinė užsienio politika beveik nesiskiria nuo vienos administracijos iki kitos, tik tos politikos vykdymo būdai būna skirtingi.

Prezidento R. Reagan'o viešas, ašturas ir tiesioginis pasisakymas prieš Sovietų Sąjungos vedamą diktatūrinę priespaudą ir pavergimą nešančią politiką, jo bekompromisinis išdėstymas raketų NATO valstybėse, stiprus Amerikos apsiginklavimas ir suvaržymas augštos technologijos ekspertų į Sovietų Sąjungą ir jos satelitinis kraštus privedė prie šiandien vykstančios Sovietų kolonialinės imperijos griuvimo.

Istorinis prezidento Reagan'o iššūkis Gorbachiovui apie Berlyno geležinę sieną: "Mr. Gorbachev, please tear that wall down", sukratė visą pasaulį. Prezidento Bush'o apsilankymas

mas Lenkijoje ir Vengrijoje be abejo prisidėjo prie tų kraštų demokratijos atstatymo. Jo politika vedama tyliu uždaru pasitarimų keliu principiniai siekianti visų kraštų pilno demokratinio ir savarankiško sustvarkymo VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis buvo painformuotas, kad Amerikos administracija atidžiai stebi įvykius Sovietų Sąjungoje, nepripažįsta Pabaltijo kraštų okupacijos, siekia pilnos Lietuvos, Latvijos bei Estijos nepriklausomybės atstatymo ir Sovietų Sąjungos pastatavimo iš tų kraštų.

Amerikos administracija remia tai, kuo, kultūringą, dialoginį Pabaltijo kraštų nepriklausomybės išsprendimą. VLIKas mano, kad didelė Amerikos lietuvių reakcija laiškais, telefonais, bei telegramomis administracijai, Kongresui ir spaudos narliams daug prisidėjo prie Amerikos administracijos stipresnės pozicijos užėmimo Pabaltijo valstybių klausimo sprendime.

SUSKILO OKUPUOTOS LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJA

XX Lietuvos Komunistų Partijos Kongreso Vilniuje metu 1989 m. gruodžio 19-21 d. didžiąja dauguma kongreso dalyvių (874 = 83%) pareiškė atsiskyrimą nuo Maskvos politinio diktato, Maskvai palankūs partijai nariai (160) protestuodami įsteigė ant rą Lietuvos Komunistų Partiją. Stei-

ti laisvę, tvirtumą ir vieningumą. Jų pastangos buvo apvainikuotos didele pergale. Lietuvos ir lietuvių vardas, o kartu ir mūsų laisvės klausimas, mirgėjo pasaulio laikraščių pirmuosiuose puslapiuose ir televizijų ekranuose. Po Gorbachovo kelionės niekas daugiau nekels klausimo, ar Lietuva turi teisę į laisvę!

glamajame susirinkime, spalio revoliucijos rūmuose, susirinkę apie 150 Maskvai ištikimų komunistų įkūrė naują Lietuvos Komunistų Partiją. Pagal gautą informaciją šioje partijoje yra tik apie 17 lietuvių. Kiti yra kitų tautybių, daugumoje rusai. Į šios partijos politbiurą yra išrinkta ir keletas Maskvai pasidavusių lietuvių: Vladimiras Švedas, Juozas Kolelis, prof. Jeromalavičius, Burokevičius, buvęs Kauno vykdymo komiteto pirmininkas Taškūnas, J. Gureckas ir keli kiti. Jie mėgina įrodyti, kad "dauguma lietuvių" remia Maskvą ir nenori jokios atsiskrimo. Savo teigimus remia senais stalinistiniais metodais.

(ELTA)

PO GORBACHOVO APSILANKYMO

J. STANAITIS

Sovietų prezidento kelionė į Lietuvą mūsų kraštui buvo labai naudinga. Svečiui, deja, ji galėtų reikšti jo politinės karjeros galą.

Atvažiavo Gorbachovas perkalbėti lietuvių, ypač komunistų partiją, kad ji atšauktų jos atsiskyrimą nuo sovietinės, per kurią Kremlius paprastai valdo užimtas teritorijas. Nei Gorbachovas nei kiti kalbėtojai partijos konferencijoje neišdėjo pasakyti tikros jų susijaudinimo priežasties. Tai jie prikišo partijos skaldymą, vieningumo stoką ir kitus banalumus. Negaledami atremti lietuvių parlamentarių logiškų argumentų rusai nutarė pvesti prezidentui sutvarkyti šį reikalą, kuris galėtų būti pačios partijos centrinės skilimo pradžia. Mat, Rytų Europa yra jau nurašyta nuostolių knygon. Rusų imperialistai norėtų kaip nors išlaikyti bent imperijos likučius su 150 milijonų ne rusų tautybės gyventojų. Jei Lietuva atsiskirtų

nuo S. Sąjungos, tai, galvojo Kremliaus išminčiai, kitos tautos mėgintų sekti lietuvių pavyzdžiu, ir iš imperijos beliktų viena Rusijos respublika. O rusai, nors patys nežino dėl ko, nenori prie to prileisti.

Kam Rusijai reikia svetimų žemių? Pati Rusija jų turi daugiau negu reikia. Turi ir žemės turty perteklių, kurių eksportuoja. Imperialistinis gobšumas daro Rusijai vien žalą. Nesugebėdami administruoti rusai nei "patys valgo, nei kitiems leidžia tai daryti". Turėdami 14 nerusiškų respublikų ir dar Rytų Europą, jie priėjo prie dabartinio bankroto. Nors tiesa, kad marksizmas yra už taikaltas, bet tik dalinai. Daug prisidėjo prie ekonominės krizės ir užimtų teritorijų jėga laikymas Maskvos globoje. Reikėjo aprūpinti Rytų Europą benzinu ir mineralais, elektros srove ir laikyti ten šimtus tūkstančių karių ir KGB agentų, kad išvengtų su

JAU SENIAI REIKĖJO SUPYKTI

SVEIKINTINI DU PASISAKYMAI PRIEŠ DIDŽIŪNUS

VILIUS BRAŽENAS

Galų gale, istorinių įvykių okupuotoje Lietuvoje fone, "lietuvių draugų" JAV vyriausybėje klausimo "o ką atėjo prie vežimo": prie tiesos ir realybės vežimo. Pagaliau stipriau ir aiškiau negu bet kada praeityje mūsų spaudoje prasiveržia nusivylimas "lietuvių draugais", kurie labiau susirūpinę, kaip pasirodo kritiškam momentui atėjus, kolonialinės imperijos išlaikymu, negu pavergtųjų laisve.

Spaudoje praskitko du pasipiktinimai dėl paramos stokos nepriklausomybės siekiančiai ir pasaulio sąžinę šaukiančiai lietuvių tautai. Š. m. sausio mėn. 12 d. THE TAMPA TRIBUNE išsidėjo straipsnį antrašte - "Lietuvius Sako Bush Nepadedą Mums". Laikraščio štabo narė Patty Ryan aprašo pokalbį su VLIKO pirmininku D. Kaziu Bobeliu, ryšium su jo telegrama Prezidentui Bush prieš Gorbačiovo vizitą Lietuvoje. Laikraštis cituoja telegramą: "Ronald Reagan kreipėsi į Gorbačiova - 'nugriauk tą sieną'".

"Dabar, Pone Prezidente, prašau pasakyti Gorbačioviui - 'Palik Lietuvą ir jos žmones ramybėje. Leisk jiems turėti laisvę pasirinkti jų pačių likimą'".

Laikraštis, pasirodo, net kreipėsi į Baltuosius Rūmus tuo klausimu. Pagal TRIBUNE, - "Baltųjų Rūmų kalbėtojas Bill Harlow pasakė, jog nesą pagrindo tikėtis, jog Bush užims kitokią poziciją, negu tai, kad JAV seniai laikosi atsisakymo nepripažinti Baltijos kraštų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą." Ypač sveikintinas straipsnyje pabrėžtas VLIKO pirm. Bobelio drąsus primetimas Prez. Bushui: "Jis kalba apie laisvę ir apsisprendimą Panamos ar Nikaraguos

žmonėms, tačiau jis bijosi tą patį pasakyti apie Lietuvos žmones."

Džiugu, kad panašios nuotaikos matomai vyrauja ir kitame išeivijos veiksnyje - Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje, 1989 m. gruodžio mėn. PASAULIO LIETUVIYJE redaktorius Bronius Nainys išsidėjo vedamąjį "Linkime Laisvo Pasaulio." Viltingai žiūrėdamas į Lietuvos nepriklausomybės galimybes, tarp "pakopų" į ją, jis mato vienokią ar kitokią laisvojo pasaulio įtaką.

"Tai priklausys nuo daugelio aplinkybių, ypač nuo išorės pasaulio, kuris šiuo metu pasirodė toks hipokritiškas, kad už jį mes patys turime raudonuoti. Ir net žvelgdami į akis patiemis geriausiems mūsų draugams, jeigu tikėjome, kad jie iš tikrųjų tokie draugai ir yra," sako P. L. vedamasis. "Tikrai sunku patikėti, kad vos ne pusė šimto metų beveik kasdien ir kiekviena proga kartojta, kad Amerikai Lietuvos aneksijai nepripažįsta, kad teisiškai Vašingtonui Pabaltijo kraštai yra nepriklausomos valstybės paprašyti politikai tuos žodžius patvirtinti nors ir menkiausiu žestu Kremliaus atžvilgiu, staiga pradėjo kalbėti apie mus okupavusios imperijos galimą subyrėjimą ir jos diktatūros prapultį".

Atsistiktinai praėjusių metų lapkričio 30 d. veldmainystės yla Pabaltės klausimu išlindo ir iš JAV Kongreso maišo. Plačiai pasaulyje girdimos C-SPAN TV tinklo programos svečiu buvo Kongresmanas Demokratas iš Marylando Stany Hoyer. Iš Amerikos ir užsienio skambinusiems ir stačiu siems klausimus apie Amerikos politiką Gorbačiovo "perestroikos" klausimu jis pakartotinai teigė, kad JAV interesai reikalauja padėti išlaikyti pa-

stovumą ("stability") Sovietų Sąjungoje. Pagaliau Washingtono programą prisiskambino iš Floridos, kaip pati pasakė, lietuvių klausytoja. Ji pasakė žinanti iš lietuviškos spaudos, kad Kongr. Hoyer esąs vadinamas "lietuvių draugu". Tada pastatė jam klausimą: kaip jis gali suderinti rėmimą laisvės okupuotai Lietuvai su jo tvirtinimu, kad reikia išlaikyti "stabilumą" sovietinėje imperijoje? "Lietuvių draugas" Kongresmanas Hoyer atsakė standartiniu politikų mikčiojimu apie "nepripažinimo politiką..."

Kaip matome, baimė paremti sovietinės imperijos griuvimą nėra kurios vienios partijos politikos apraška. Nėra abejonės, kad vienas iš geriausių ir tikriausių Lietuvos draugų yra konservatyvus kolumnistas Patrick Buchanan. Jis yra rizikavęs kairiųjų ir ypač žydų pykčiu ir gal kerštu net keilomis kolumnomis pasisakydamas prieš OSI taktiką. Pastaraisiais mėnesiais vargu ar kurioje kolumnoje bei TV programoje apie Sovietiją Buchanan nebūtų paminėjęs Lietuvos bylos. Tad išsidėmetina, jog neseniai jis nurodė David Rockefellerio Council on Foreign Relations kliką kaip sukančią JAV politiką į Sovietų Sąjungos "stabilumą" biznio labui. Kitoje savo kolumnoje jis pasakė tai, ką daugelis konservatorių jau seniai sakė ir dar daugiau nedrįso viešai pasakyti nėra nei dešimt centų skirtumo tarp Trilateral Demokratų ir Council on Foreign Relations Respublikonų. Tikrumoje abiejose grupėse atstovaujamos abi partijos. Tad ar nereikėtų bandyti išsamoninti, ką mums įtaigoja tokie amerikiečiai, kaip Patrick Buchanan?

Taipgi tai reikėtų, jog Br. Nainio redaguojamo P. L. žurnalo pagrįtame veldmainystės pareiškimas, jog "... pus-trečio šimto milijonų atomais ginkluotų amerikiečių... iš kailio neriasi be sistengdami net ir pabaltiečių ikeitimui tą grūvančią komunizmo diktatūrą išsaugoti" yra klaidingas ir klaidinantis planuojant mūsų politinę veiklą. Tik mažas nuošimtis amerikiečių, Amerikos elito susispietusias apie minėtusius ir kitus jų kontroliuojamus klubus, siekiančius globalinės galios, anot AUSAOS Nr. 14 nusiskundimo, "prekiauja tautomis." Tad mūsų, kaip ir amerikiečių patriotų-nacionalistų, kova yra ne su Amerikos tauta, bet su jos internacionalistais "nerinktais valdovais", kaip juos vadina Sen. Barry Goldwater savo knygoje WITH NO APOLOGIES.

Goldwaterio mintį atsistiktinai ką tik sausio 17 d., įdomiai užminė ir tas pats Pat Buchanan THE WASHINGTON TIMES kolumnoje "Kylantis Užsidegimas Nacionalizmui." Jis nurodo, jog Centrinės Europos tautos griežtai atmeta bet kokią, kad ir kaip "reformuotą", komunizmą ir siekia laisvų tautinių valstybių, kam matomai nepritaria JAV valdžios elitas. Buchanan sako: "Apkabindamas Rytų Vokietijos vadą komunistą Hans Moderow, gruodžio mėnesį pakviesdamas Raudonąją Armiją įgyjuoti ir Rumuniją, Sekretorius James Baker įžiūrėjęs interesų susidėjimą tarp reform-komunistų Sovietų prezidento Michail Gorbačiovo imperijos ir Jungtinių Valstijų VADŲ, KURIŲ DAUGELIS MŪSŲ NEGALIME MATYTI." (Pabr. V. B.).

Kartais kyla įtarimas, kad daugelis mūsų, išeivijos lietuvių, net NENORI MATYTI tų Buchanan minėtų vadų.

laikomos Rytų Europoje. Bet - jis išskėlė Maskvos mėgiamą START (Strateginių ginklų sumažinimo derybų) sutartį, kuri apima ilgų distancijų strateginių ginklų skaičiaus sumažinimą. Tai sutarčiai palankūs Jungt. Valstybių derybų pareigūnai norėjo tokį pakatą užbaigti už kokių dvių ar trijų metų, bet p. Bushas pasiūlė jį pasirašyti jau sekantį birželį.

Sovietai pasiuntė kietai lūpas užčiaupusį vyrą į Maltą, gi mūsų pusė nusistatė sensacijų trokštantį naują, kuris aršiai geidžia pasidaryti populiariu viso pasaulio žinyboje, kuri džiaugiasi, matydama Ameriką nuglėta ir pažeminta.

© 1989 The John Birch Society Features

Vertė -
VYT. CHAINAUSKAS

VLIKO Tarybos posėdžio, įvykusio š. m. sausio 13 d. ALTos patalpose, nariai ir svečiai. Sėdi iš kairės: Tarybos narys V. Paulionis, narė F. Mackevičienė, šio posėdžio pirmininkas T. Blinstrubas, VLIKO valdybos vicepirmininkas V. Jukubaitis, posėdžio sekret. B. Račkauskas ir narys A. Regis, kuris buvo išrinktas sekančio Tarybos posėdžio pirmininku. Stovi kiti Tarybos nariai ir svečiai.

Jau nuo 1974 metų esu plačiai mūsų spaudai ir veikėjams išsiuntinėjęs dviejų žurnalų - kanadiečio Lubor J. Zink ir amerikiečio Thomas A. Lane (Tarp kitko - atsargos generolo) straipsnius, kuriuose jie stebėjosi išeivių antikomunistų naivumu, tikintis, kad hipokritai "... atstovauja vyriausybei, kuri turi 'draugystės protokolą' su Sovietų tironija." (cituoju L. J. Zink) padės išsivaduoti Baltijos kraštams.

Amerikietis Lane straipsnyje "Antroji Jalta išduoda Pavergtąsias Tautas" nurodė, jog "detentė yra sukurta jų (pavergtų tautų) šauksmui nutildyti." Su liūdesiu tenka prisiminti, jog nemaža išeivių lankstėsi prieš Kissingerio-Nixono detentės dievuką kaip prieš "tiltą" statytoją. "Kaip šis kraštas, kuriame dauguma yra iš Europos tautų, kurios dabar yra po komunizmo padu ar jo grąšomos, gali meilintis prispaudėjams ir ignoruoti prispaustųjų šauksmus?" - klausia Gen. Lane. Kodėl mes jau tada neįsidedame jo įspėjimus mums:

"VIENINTELĖ VILTIS PAVERTOSIOS TAUTOS YRA JAV UŽSienio POLITIKOS KRYPTIES PAKEITIMAS."

Kai į LAISVĘ žurnalo redakcija išdrįso išsidėti 1979 m. rugsėjo laidoje tuo klausimu mano straipsnį "Keistina Politinės Veiklos Kryptis", išskyrus dviejų išpuolių prieš autorį ir prieš redaktorių, tas klausimas liko ignoruojamas ligi šiol. Nejaugi ir murtinka skausmingas A. Solženycino prieštartinis Vakarams: "Vakarams nestinga sugebėjimo suprasti, tačiau jie turi troškimą nežinoti?"

Prieš Naujuosius Metus plačiai naudota dešimtmečio svarbių įvykių apžvalga spaudoje ir televizijoje pasižymėjo nutylėjimu Sovietams nemalonių sukelti galinčių, tačiau reikšmingų įvykių. Tarp charakteringai nutylėtų buvo du gan ryškūs. Sovietų peršauto teisėtos Alijantų Misijos metu Rytų Vokietijoje amerikiečių Majoro Nicholson leidimo jam mirtinai nukraujuoti, neprileidžiant pirmos pagalbos atvejį, ir keleivinio lėktuvo KAL-007 skrydžio pašovimas su 269 keleiviais, įskaitant 61 Amerikos pilietį, kurių tarpe buvo konservatyviausias Kongresmanas Larry McDonald, Demokratas iš Giorgios.

Kongr. McDonald dabar prisimintinas todėl, kad, nežiūrint fakto, jog jo distrikte vargu ar buvo balsuotojų iš pavergtųjų tautų, 1977 metais jis sekmingai suorganizavo Kongreso spaudimą į Prez. Carterio Baltuosius Rūmus, kai šie bandė tais metais nutylėti Pavergtųjų Tautų Savaitę, po 1980 metų rinkimų teko išgauti iš jo ilgą interviu lietuviškai spaudai Amerikoje. Į klausimą - kodėl jis kovojo už Pavergtųjų Tautų Savaitę, Kongresmanas tarp kitko atsakė: "Pavergtųjų Tautų Savaitė man turi ypatingą asmeninę reikšmę. Studijuojant istoriją galima rasti atvejį po atveju, kur apatią, ar 'neįsiveik' reikalą' sindromas yra privedęs geroką skaičių tautų prie pirmo pavergtomis tautomis."

Ypač dabar, kai vis daugiau mūsų pačių pradame balsiai skystis dėl JAV politikos veldmainiškumo pavergtųjų tautų atžvilgiu, prisimintina žu-

vusiojo antikomunisto Kongr. Mc Donald į vilną nevyntotą pasisakymą "nepripažinimo politikos" klausimu: "Kaip jūs pastebėjote savo klausime, Estijos, Latvijos ir Lietuvos aneksavimas įvyko 1940 m. Reiškia prieš virš keturiasdešimt metų."

Todėl negaliu išvengti minties, jog tos Atstovybės (Legations) yra niekas kitas, kaip tik State Departmento politika nuraminti iš tų kraštų iškusių kenčiančių žmonių sielas. Kitaip tariant, nežiūrint galimo Atstovybių simbolizmo, prispaustųjų žmonių laisvės tikrovė nėra vykdoma. Per visą tą laiką mūsų vyriausybė anų kraštų emigrantams esmėje sakė: Jūs galite turėti laisvę jūsų žmonėms simbolizmą, tačiau nesiūbuokite laivo reikalaujami laisvės tikrumoje."

Atrodo, kad Gorbačiovas, pasimokęs iš JAV State Departmento, šandien tą patį sako nepriklausomybės reikalaujančiai lietuvių tautai.

Deja, ir šio nepaprasto interviu lietuviškai spaudai vertimas, plačiai išsiuntinėtas lietuviškai spaudai ir veikėjams, atsimušė į mūsų politinę galvosoną lyg žirniai į sieną. Vienok, vadovaujantis senų žydiškos išminties anekdotu - "geriau vėliau, negu niekad", tenka džiaugtis bent tuomi, kad nepaprasta drąsa ir ryžtu pasaulio sąžinę žadinanti lietuvių tauta, atrodo, pradeda sukrėsti ir lietuviškos išeivijos politinę galvosoną. Gal tai padės mums, kaip jau 1974 metais Generolas Lane ragino, atsikabinti nuo partinių sijosų ir kovoti už savus interesus, nes pavergtųjų interesai esą atitinka Amerikos interesus. Anot jo:

"Nuolaidų ir išdavimo praktika, kurią vedė JAV užsienio politika pastaraisiais 40 metais, gliauli paželdė mūsų krašto interesus. Tie amerikiečiai, kurie specialios kilmės dėka yra apdovanoti aiškia teroro vizija, turi pliečiant pareigą iškelti viešumon ir priešintis tam visais jiems įmanomais būdais."

Kadangi nė vienas išeivių nerasime rimto pasiteisinimo nevykdyti tos pareigos, gėdingų įvykių akivaizdžiai mums belieka supykti ne tik ant veldmainiškų politikos vykdytojų, bet ir ant mūsų pačių, kad taip ilgai tylėjome prieš veldmainystę.

* Praeitų metų pradžioje okupuota Lietuvoje buvo 1,940,100 moterų. Tuo pačiu laiku vyrų buvo 1,750,100. Tai reiškia, kad moterų buvo net 190,000 daugiau.

* 1989 metais suėjo 10 metų kai Anglijos ministerių kabinetui vadovauja Margaret Thatcher. Manoma, kad ji per 1990 m. rinkimus pralaimės.

* Norvegijoje minist. pirmininkė esanti moteris Gru Harlem Brund - land. O gi ir Pakistane ministeriams pirmininkauja taip pat moteris - Benazir Bhuto. Istorija mums primena, kad tokiose pareigose buvo ir daugiau moterų: Indijoje - Indira Gandhi ir Izraelio - Golda Maier.

Susmukimas Maltoje

JOHN F. McMANUS

Kai Amerikos Prezidentas - ar kas nors kitas, turįs nors kiek savigarbos - nusprendžia susitikti su komunistinio krašto lyderiu, komunistas tuoj pat tampa nugalėtoju. Neatgailaujantį kriminalinis nusikaltėlis niekada neturėtų būti traktuojamas, kaip teisėta valstybės galva.

Tačiau virš 50 metų mūsų prezidentai suteikė Sovietų žulikių gaujai labai jiems trūkstantis pagarbos. Gal manote, kad mes pasirinkome per daug atštrius išsireiškimus apibūdinti dabartinį Sovietų lyderį? Pasiklausykite 500,000 Afganistano šeimų, kurios buvo išskerstos per keturis Gorbačiovo viešpatavimo metus, kurių metu jis vadovavo Sovietų karui prieš jų tautą. Arba kreipkitės į Avraham Shifrin, Jeruzalėje gyvenantį rusų emigrantą, kurio tyrinėjimų centras gali uždokumentuoti dar daugiau šiuo metu Sovietų darbo stovyklų ir politinių kalėjimų, negu kad buvo per prieš Gorbačiovinės dienas.

SOVIETAI KRITIŠKOSI PADĖTYJE

Pranešimai apie Sovietų Sąjungos gilias ekonomines problemas yra visiemis žinomi. Tokiai padėčiai esant, prezidentas Bushas, nusprendęs susitikti su Gorbačiovu Maltoje, turėjo puikią progą kalbėtis iš pajėgios pozicijos. Tiesą pasakius, po nusprendimo susitikti, jis galėjo net ir visai nieko nedaryti išskyrus susipažinti, kaip jis apie tai anksčiau tvirtino.

Bet jis išsivaidė į balą visus savo kozyrius ir suteikė Sovietų lyderiui visokių pataikaujančių koncesijų, apie ką net patsai Gorbačiovas nesapnavo. Nieko esmingo nereikalaujamas, ponas Bushas sutiko duoti takų mokėtojų remiamos Exporto - Importo banko paskolas, taip pat jis pasiūlė jiems suteikti stebėtojų statusą Tarptautinėje Prekybos Organizacijoje (Bendras Sutartimas Tarifams ir Prekybai) ir pagalbą įsteigti Maskvoje akcijų rūsus (Stock Exchange), dar ir priedo - Amerikos investavimus, garantuo-

tus Amerikos mokesčių mokėtojų, ir pažadą suteikti jiems "labiausiai patikimos tautos statusą" prekybai ir paskoloms, pradedant sekančiu birželio mėnesiu. Visa tai duoda sovietiškos valdžios represijai tolimesnį išsilikimą. Tuo pačiu - 260 milijonų pavergtųjų tautų, Sovietų Sąjungos ribose, vėl buvo apgaulėngai išduotos.

DAUGIAU KONCESIJŲ

Be ekonominės paramos, ponas Bushas labai greit sutiko su Gorbačiovo neva tai nežinojimu, apie ginklų tiekimą Nikaragvai iš Kubos, kuri remia taip pat ir El Salvadorą. Per bendras Busho-Gorbačiovo spaudos konferencijas, mūsų vyras, kuris skaitosi laisvojo pasaulio lyderis, kreipėsi į vyrą, kuris yra pirmaujantis pasaulyje vergų viešpats - ir štai, ką jis pasakė: "Aš netikiu, kad Sandaninis pasakė teisybę mūsų sovietiškiems draugams... Jie (Sovietai) tvirtina, kad nesitūčia jokių ginklų, ir aš priimu tai, kaip tiesą."

Turėdamas visai naujų įrodymų, numušus Nikaragvos lėktuvą pilną sovietiškių ginklų pakeliui į El Salvadorą, p. Bushas turėjo puikią progą padaryti užmetimų Sovietams. Jis galėjo pasakyti: "Pone Gorbačiovai, aš neturiu jokios abejonės, kad jūs turite didelę įtaką ir Castro ir Ortęga, kad šie nutrauktų ginklų tiekimą FMLN daliniam. Jeigu aš negausiu tuo reikalu Jūsų patvirtinimo - su įrodymu, kad imsitės pastangų tam įvykdyti laike 10 dienų - sustabdyti tiekimą komunistų jėgoms El Salvadore - kitu atveju - užmirškite visus mūsų pažadus, kuriuos Jums suteikome duoti per paskutiniąsias 48 valandas."

Aišku, toks turėtų būti statomas reikalavimas Gorbačioviui ir visiems per pirmtakūnams per praėjusius dešimtmečius. Tačiau U. S. Lyderiai, atrodo, visada derasi iš silpnosios padėties, kai tuo tarpu Sovietų lyderiai, atrodo, visada kalba iš stiprumo pozicijos!

Nepaminėję p. Bushas net ir tos 500,000 Sovietų kariuomenės, vis dar

USPS 301580

LAISVOJI LIETUVA

2618 West 71-st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef.: 476-3371 or 839-5531SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO
ILLINOIS

Published bi-weekly on Thursdays (Except July) by

LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION
Subscription Rates: \$ 22 annually, in Canada US \$ 22
Single copy 0.75 c.Postmaster: Send address changes to the Laisvoji Lietuva
2618 W. 71 st Street, Chicago IL 60629

Leidžia LIETUVOS ATGIMIMO SĄJUDIS. Igalioja leideja ir administratore Ona Šimkuvienė, redaktorius Juozas Žemaitis.

Redakcinė Kolegija: Marijus Blynas, Vilijus Bražėnas, Algirdas Budreckis, Vytautas Jokubaitis, dr. Jonas Kunca, Stepas Varanka, Juozas Vilutis, Povilas Žičkus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE novisada reiškia redakcijos ar leidejo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi, gražinami iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taiso savo nuožiūra.

LIETUVIAI PAJUDINO PASAULĮ

Didžiosios pasaulio žinybos nepaprastas dėmesys Lietuvos nepriklausomybės siekime primena lietuvišką patarlę - "mažas kelmąs didelį vežimą verčia". Daugelis žurnalistų ir politikų Vakaruose net surišo Lietuvos likimą su Sovietų Sąjungos galutiniu likimu.

Tris sausio mėnesio dienas pasaulis stebėjo, kaip lietuvių tauta taktiškai, bet tvirtai, pareiškė savo norą ir nusistatymą atsiskirti nuo okupacinės SSSR ir atstatyti savo nepriklausomą valstybę. Lietuviai aiškiai tai pasakė ne tik pas juos besilankančiam Gorbačioviui, bet ir visam pasauliui. Savo nusistatymą ir siekius jie išreiškė masinėmis demonstracijomis ir triukšmais bei plakatais mažiausiai trijomis kalbomis.

Deja, lietuvių tautos reikalavimai nesulaukė laukto ir manytume logiškos paramos iš laisvųjų Vakarų valdančiųjų sluoksnių. Per eilę metų esame girdėję ir skaitę pakartotinus Baltųjų Rūmų, State Departamento, Senatorių bei Kongresmanų pareiškimus apie Baltijos kraštų okupacijos nepripažinimą. Prakalbėse girdėjome pareiškiant "viltį, jog lietuvių tauta vėl kada nors bus laisva". Staiga matome "laisvės draugus" dezertiruojančius iš Lietuvos laisvėjimo konkretybės. Atrodo visiems buvo lengvoka bėti, kol nepriklausomybės klausimas buvo pakibęs ant "kada nors". Tačiau kai "kada nors" nelauktai ir netikėtai tapo "dabar", Lietuvos laisvės draugai perdažnai lenda į krūmus. Tai įtaigoja, jog išeivija veikia už Lietuvos laisvę nebegali pasiklausti vien demaršais valdžios viršūnėse ir turi ieškoti talkos plačiojoje krašto visuomenėje, kad ši padėtų priminti savo vyriausybę bei praeityje padarytus kilnius pareiškimus apie tautų apsisprendimą, žmogaus laisvę ir vergovės, pančių nuėmimą bei "demokratiją".

Lietuvoje atsilankęs Gorbačiovas bandė sudaryti išpuolį, jog esąs didžiulį susirūpinęs lietuvių tautos likimu, jei ši bandytų atsiskirti nuo Kremliaus globos. Jis bandė nutęsti sprendimą "referendumais", per kuriuos Raudonoji Armija padėtų Pabaltės Tautoms apsispręsti Maskvos naudai. Prašė palaukti, kol Maskva sukonstruotų "atsiskyrimo įstatymus". Nenusteptume, jei tokie "įstatymai" padarytų "teisėtą" atsiskyrimą nuo SSSR praktiškai neįmanomai.

Daugumos stebėtojų nuomone, Gorbačiovas Lietuvon vykęs desperatiškos padėties priverstas. Gal tai ir tiesa. Tačiau iš akių neišleistina galimybė, jog Maskvos Politbiuras sugalvojo šią nepaprastą, ir lengvai numatomą būsiant nesekmingą, kelionę į Lietuvą kaip bandymą parodyti pasauliui, jog Maskva, štai va, stengėsi priėti taikingo sprendimo, tačiau "radikalai" lietuviai, užkietėję "nacionalistai" (kas visad yra nacizmo užuomina) yra nesukalbami. Tad kas gali Maskvai kelti kūrą prikišti, jeigu Gorbačiovas, SSSR nuo anarchijos ir subyrėjimo

mo apsaugoti, ir gal net pasaulį nuo branduolinio karo (!...) išgelbėti, pa naudos kariuomenės ir KGB dalinių priespaudą, karštakošiams anarchistams nutildyti?...

Nepamirština, jog JAV vyriausybė ragino Sovietus siųsti Raudonąją Armiją į Rumuniją. Priedu, lyg tai būtų būtina, JAV Prezidentas užgyrė kariuomenės panaudojimą Azerbeidžiane - "etninėms riaušėms" numalšinti. Dar nežinia, kas ten tas riaušes sukurstė. Tačiau KGB neturės jokių sunkumų sukelti "etnines riaušes" Lietuvoje per savo "Jedinstvo" bei panašias gruputes Estijoje ir Latvijoje, jeigu Kremlius ras reikalingą panaudoti šį metodą ir prie Baltijos Jūros. Liūdniausia, kad dėl Sovietų Imperijos galimo subyrėjimo matomai Washingtonas yra išsigandęs nemažiau už Maskvą. Vakrų pinigų monopolio internacionalistai nuo seno gelbėjo savo brolius Raudonuosius internacionalistus nuo neišvengiamo sugniužimo.

Kad Maskvai Lietuvos nepriklausomybės judėjimo numalšinimas galėtų neapsėsti pigiai, galima spręsti iš JAV žinyboje matomos pagarbios nuostabos, kurią sukėlė laisvėn pakilusi tauta. JAV dešinieji jau seniai be skrupulių reikalauja laisvės pavergtiesiems. Dabar net žinybos "liberalai" pripažįsta lietuvių pozicijų teisingumą ir moralinį stiprumą. Sausio 12 dienos PBS programoje "THE GROUP", "liberalus" kolumnistas Jack Germain, ryšium su Gorbačiovo vizitu Vilniuje, pareiškė: "Štai kas buvo didžiai nepaprasta ("extraordinary") Lietuva yra tik trijų milijonų kraštas bet ten buvo 250,000 ! Jie ten buvo... Tai tikrai nepaprasta!"

Net ir kai kurie sąžiningesni internacionalinio elito CFR nariai matomai kraipo galvą dėl nepateisinamos Washingtono laikysenos Lietuvos atžvilgiu. Sausio 14 d. ABC TV programos vadovas David Brinkley (CFR narys) su nuostaba komentavo, kad į visą Lietuvos sukelimą triukšmą Washingtonas atsiliepė "kurtinančia tyla..." ("earsplitting silence"). Minėtoje THE GROUP programoje paprastai "liberali" NEWSWEEK reporterė Eleanor Cliff, paklausta, ar Lietuvai pavyks atsiskirti, pasakė: "Faktiškai Lietuva yra jau seniai atsiskyrusi nuo SSSR. Bėlieka tik formalumas..." Ji neseniai lankėsi Lietuvoje.

Viso to akivaizdoje matome daug ekspertų ir "ekspertų" nuogastaujančių ir gąsdinančių, kad be Lietuvos, ar be Pabaltės, Sovietų Sąjunga negalėsianti išsilaikyti. Pirmiausia abejojama, ar daug lietuvių, na ir kitų amerikiečių, praplūptų ašaromis, jeigu paskutinioji kolonialinė imperija sutrupėtų kad ir tuoj pat. Tačiau negi tokie Sovietų pozicijų gynėjai, kaip NEW YORK TIMES kolumnistas Tom Wicker, nežino, kad Sovietų Sąjunga klestėjo, terorizavo ir žudė milijonus aukų, ir nebyrėjo, dėka Vakarų pagalbos, ir prieš tai, kai 1940 metais už-

grobė Pabaltės kraštus. Jeigu apsiėjo be Lietuvos, Latvijos ir Estijos tada, kodėl turėtų neapsėiti dabar? Ypač, kai dabar Vakarų pagalba yra dar gausesnė ir duosnė.

Šia proga matome, kaip JAV vyriausybė, tikram reikalui priėjus, bando vaizduoti negirdinti išeivijos veiksmų ir vieno kito aktyvisto raginimų aiškiai pasisakyti už teisę į "demokratiją" Lietuvai. Tai yra abiejų didžiųjų partijų kurtumo liga. Žinant, jog JAV viešojoje opinijoje dažnai politiką įtaigoja sekmingiau iš apačios, negu iš viršaus, pagaliau būtina ir JAV išeivijai susiorganizuoti "masinei demonstracijai". Mes matėme, ką masinės demonstracijos padarė satelituose ir Lietuvoje. Mums čia, plačiai pasklidusiems krašte, neįmanoma suorganizuoti tikrai išpuolingą masinę demonstraciją Washingtono. Tačiau kitią "masinę demonstraciją", sukuriant mažesnę laiko ir pinigų išlaidą, inteligentiška ir pasišventusi išeivija gali suorganizuoti spausdama Washingtoną, per plačiai pasklidusią vietinę žinybą, politikus, partijas, įvairius klubus bei kaimynus. Tai kur kas lengviau, negu suskristi, ar suvažiuoti į Washingtoną. Tai sustiprintų veiksmų balsą.

Deja, mes dar neturime tokios rūšies aktyvizmo tinklo. Net ir okupuotos Lietuvos tautiečiai mums dar kartą parodė, jog vienas kitas delegatas Maskvon ligi šiolei nepadarė to, ką padarė masinis įsijungimas veiklon. Padarykime išvadą.

V. B.

PARTIZANAI-LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJAI

Laisvę žemės gimtos ir gyvybę tautos partizanai heroiskai gynę, šimtais žuvo kovoj - likdami Lietuvoj, jie atidavė viską tėvynei.

Tai didvyriai tautos, vyrai dvasios tvirtos, paaukojo jėgas ir jaunystę, ne dėl savo dalies, bet už laisvę šalies, kurios patys nespėjo išvysti.

O, kai žuvo savuos numylėtuos laukuos, Lietuvos žemė jiems atpildu tapo, pasiliko tauta, liko ir žemė gimta partizano praturtinta kapo.

Partizanų ryžto dvasia, liks lietuvių širdyse, kaip vienybės ir laisvės tvirtovė; tartum didinga meilės pilis, iš kurios gims šalis, kurios pamatus jų kraujas nuplovė.

Partizanų žygius ir nueitus kelius jų dygius, liūdys kapai ir kryžių šešėliai... Slėps jų kūnus kapai, bet jų dvasia ir darbai liks gyvi, kaip niekad nemirštančios vėlės.

Vainikuš jums garbės, su širdies meile padės kartų kartos, prie "LAISVĖS PAMINKLO". Dvasia jūsų nemirs - Lietuva niekad nepamirš, kad už jos laisvę jūs žuvot prie ginklo.

Partizanų - didvyrių dvasia, liks lietuvių širdyse, kaip jėga įkvėpta - nemirtinga! Tos jėgos ryžto vedami, su mylinčia širdimi atstatys vėl, Lietuvos sūnūs Tėvynę galingą!

Stasys Jokubaitis

Toronto, Canada

'Kraujas Ir Mirtis' Lietuvoje

Tokia antraštė pagrindinis vedama sis konservatyvus dienraščio "The Washington Times" tilpo praėjusių metų gruodžio 28 d. laidoje. Jame pasikiša stipri kritika prez. Bush administracijos užsienio politikai, ypač kiek ji liečia Sovietų Sąjungą. Todėl, atrodo, tiksliausia patiekti to vedamojo vertimą ištiesai.

"Šiandien mes įsisąmoniname, kad apsisprendimo teisė per atsiskyrimą reikiška unijos susprogdinimui, žmonių vienas prieš kitą pastatymą ir iššaukimą konflikto bei kraujo ir mirties. Tai yra kurlink separatistai šiandien mus stumia." Tai nėra kovinių pareiškimai iš Abraham Lincolnolno kampanijos kalbos. Tai yra Sovietų Premjero Mikailo Gorbačiovo menkai pridengti grąšiniai taikomi Lietuvos žmonėms, padaryti kalboje pasakytoje dieną po Kalėdų.

Prieš metus p. Gorbačiovas sakė J. T. O. Generalinėje Asamblėjoje, kad visų tautų žmonės turi teisę pasirinkti politinę sistemą, kokioje jie nori gyventi. Tačiau pastarosiose ke liose savaitėse, Berlyno Sienai sugriuvus ir susivienijimo sentimentui abiejose Vokietijose beaugant, p. Gorbačiovas pradėjo stipriai minti (dvarčio) pedalus atbulai. Maltoje jis įtraukė Prezidentą Bushą į atvirus perestroikos sąjungininkus ir, pagal pranešimus, iškino jį tapti slapto partneriu pastangose sulėtinti neišvengiamą Vokietijos susivienijimą. Dabar, kai Lietuva ir jos seserys - Baltijos valstybės Latvija ir Estija tvirtai nusistatę žengia link visiškio atsiskyrimo nuo Sovietų Sąjungos, p. Gorbačiovo gilus komunisto internacionalisto ištikinimas artėja prie galutinio egzaminio. Tas pats yra ir su p. Busho garšiai apreiškstu įsipareigojimu laisvei ir demokratijai.

P. Gorbačiovas sutiko už kelių dienų keliauti į Lietuvą konferencijai su komunistų vadais tenai, kurie praėjusią savaitę nubalsavo atjungti jų partiją nuo Maskvos. Pranešime apie kelionę p. Gorbačiovas gan aiškiai nusakė savo keblią padėtį:

"Tautinio separatizmo idėjos visada buvo svetimos socialistinio internacionalizmo dvasiai, kuri yra Sovietų daugtautinės valstybės šerdis... Mes turime nubrėžti aiškias ribas už kurių negalima žengti, nes jų peržengimas reikiška... perestroikos su naikinimu. Vienas iš tokių apribojimų yra Komunistų Partijos vientisinės struktūros atmetimas. Antraip mūsų partija pavirstų į amorfinį federalis-

tinį klubą susidedantį iš atskirų nepriklausomų partijų grupių. Argi nėra aišku, kad, jeigu mes peržengsime šią liniją, eisime link Sovietų Sąjungos subyrėjimo? ... Griežtas būtinumas reikalauja veiksmų valstybei išlaikyti ir jos vienybę užtikrinti. Čia mes negalime turėti jokių iliuzijų apie centrinės vyriausybės nusistatymą ir galimybes veikti."

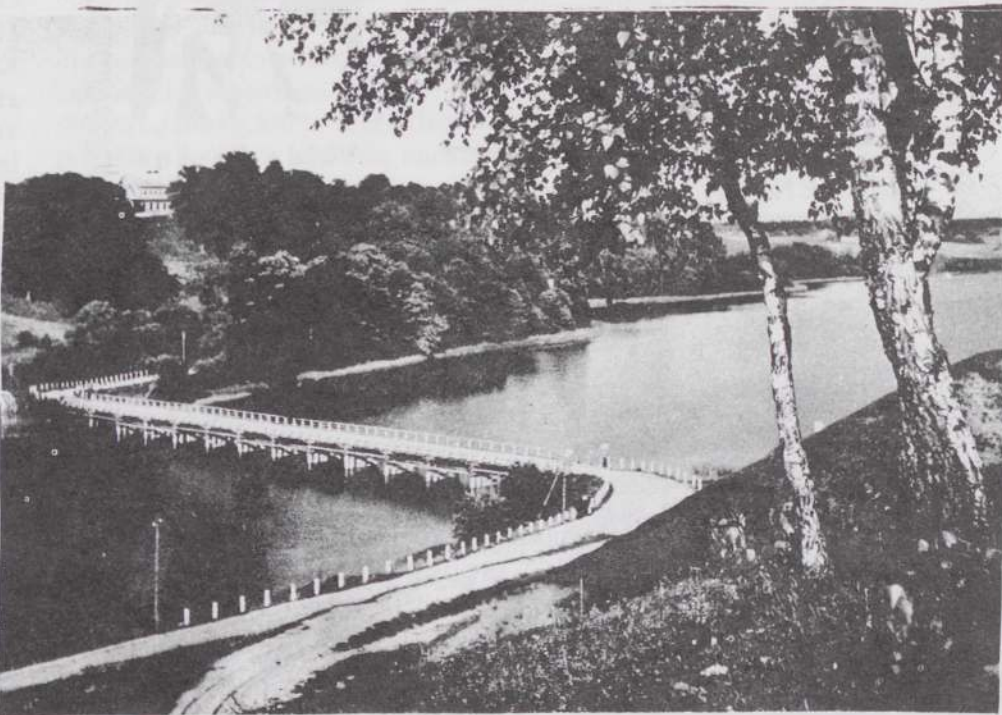
Tuo pareiškimu p. Gorbačiovas pasako, kad "perestroika" ir komunistinė diktatūra viena kitai neprieštarauja, ir kad abi gali išlikti tikrai jeigu bus sutriuškintos tautinės aspiracijos Gorbačiovo žodžiais tarant, tai yra politinė sąvoka po kuria Jungtinių Valstijų Prezidentas pasirašė Maltoje. "Kraujas ir Mirtis" perestroikos var dan nėra neįmanoma, įspėjo p. Gorbačiovas. Mes nežinome ką perestroika reikiška p. Bushui. Tačiau, pirm Gorbačiovas nusileis Vilniuje, prezidentas turėtų Sovietų Komunistų Partijos vadui aiškiai pasakyti, kad Baltijos Triananmen Aikštė reikėtų bet kokios dabartinės ar numatomos materialinės ar moralinės JAV paramos Sovietų vyriausybei galą. Naujoji detentė

gyvens ir mirs su pavergtųjų tautų žmonėmis.

Taip užbaigė laikraštis savo vedamąjį. Kaip skaitėme, girdėjome ir matėme televizijos ekranuose, Gorbačiovas nusileido Vilniuje sausio 11 dieną. Labai netolima ateitis turėtų parodyti, ar JAV Prez. Bush klausė Amerikos konservatorių raginimų, tokių, kaip skaitėme čia patiektame vedame, ar liberalų bei aiškių kairiųjų, kaip "New York Times" kolumnisto Tom Wicker išpujimų, jog Sovietų Sąjungos "suskeldėjimas būtų pavojingas" pasauliui ir, kad "stabilus Sovietų politinis režimas žada daugiau Vakarams - ir gal būt net Lietuvai..."

Lieka, žinoma, dar klausimas, ar JAV prezidentas iš viso ką sakė apie Lietuvą prieš Gorbačiovo kelionę tenai, ir, jei ką sakė išspėdamas jį, ar Gorbačiovas ėmė tai dėmesin, žinodamas kaip JAV vyriausybė reagavo į krivius įvykius Kinijoje. Biznis lieka bizniu? ...

E. A.

TILTAS PER DUBYSĄ

PERESTROIKA NEBESUVALDOMA

Kremliuje vykstančios diskusijos ar Gorbačiovo reformos turinčios būti peržiūrimos ir naujai įvertinamos, kaip tinkančios visam kraštui, ar gal reikią skubiai keisti strategiją. Azerbeidžanų ir armėnų tragedija jaudina ir pasaulį. Konservatoriai teigia, kad perestroika tapo nebesu-

valdoma, bet Gorbačiovo rėmėjai sako, jog reikia visą situaciją peržvelgti ir skubiai daryti dar radikalesnius pakeitimus. "Jei mes to nedarysime, mes turėsime tikrą krizę", pasakė vienas Komiteto narys. Baku situacija visai perestroikos politikai yra labai svarbi. Demonstrantai Maskvoje, Baku ir armėnų Jaeravane reikalauja Gorbačiovo pasitraukimo.

LITAS DALYVAUJA EKONOMINIAM LIETUVOS ATGIMIME

Lito bendrovė pradėjusi savo pirmuosius žingsnius prieš 25 metus turėjo vieną tikslą: sujungti lietuvišką kapitalą į ekonominę jėgą, kuri užtikrintų lietuvių investuotojų ateitį.

Tad kuriant šią bendrovę jos vizija buvo aiški. O šiandien jau virtusi tikrove, nes 60 mil. turtas tai ryškiai patvirtina. Todėl į taip sėkmingai besiverčiančią bendrovę drąsiai kiekvienam investuoti savo kapitalą ir juo išvystyti ekonominę bendruomenę su kuria skaitysis ir amerikiečiai. O dar svarbiau, kad bendrovė įsijungs į atsikuriančios Lietuvos ūkį. Istoriskai pažvelgę į Lietuvos ūkio raidą, matome, kad ir po pirmojo pasaulinio karo Lietuvos akys kryo į šio krašto lietuvių, siekiant ekonominės pagalbos. Tuo labiau mūsų kapitalas bus reikalingas tėvynėje šiandien.

Grijimas su kapitalu į tėvynę turi šokią tokią analogiją su Pieterio, Algimanto, Štai Algimantas, gudų pagrūtas, auga svetimojo šaly. Tačiau tėvynė liko jo širdy gyva ir, susidarius tinka mom sąlygom, grįžta ir čia pilies kur re suradęs gyvą motiną ir požemiuose paslėptus turtus rengiasi kovai su Aršuoju. Nugalėjęs Aršųjį, paėmą Gardiną ir tampa Lietuvos valdovu. Romanas baigiamas rytmėčio vaizdu: "Lietuva dar miegojo, bet ji rengėsi busti stipri ir galinga. Tačiau budo ne iš sykiu, o iš lengvo", kaip ir dabar. "Džiugu, kad mums į tėvynę šian dien nereikia grįžti su kardu ir skydu. Šiandien politika vystosi gana taikiu būdu ir pirmo eilėje krepšiamas dėmesys į patį žmogų, į jo gerbuvį, į tautų ūkinį pajėgumą. Lito organizacija labai tiksliai pramātė eventualiai ateinančius pasikeitimus. Jau šešeri metai, kai aktyviai studijuojame Lietuvos ūkinę padėtį ir palaiko ryšius su krašto ekonomistais ir industrialistais. Pėmai vasarą, Lito prezidentas Vytautas Vėbeliūnas atvykęs į Vilnių, Gedimino aikštėje buvo sutiktas televizijos ir radijo reporterių, valdžios ir ūkio žmonių, su kuriais praleido 12 dienų pasitarimuose, planavimo ir sutarčių pasirašyme. Tad pagrindinė Litas International Inc. veikla daugiausia reikšis tuo, kad pajungus visas Lietuvos ūkines galimybes, Lietuva galėtų išeiti į platų pasaulį.

Lito International Inc. rolė šiuo atžvilgiu yra kaip tarpininko tarp vaka-

rų pasaulio ir atgimstančios Lietuvos.

Kalbant apie analogiją su Pieterio "Algimantu", Lito bendrovės nariai taip pat užaugę ir išsimokslinę už tėvynės ribų. Čia išmokę finansų ir ekonomijos mokslų, gali juos pritaikyti į atgimstančiojo tėvynę. Apšarvavę ne pilies rūsyje rastais turtais, bet mokslo žiniomis galime tėvynę vesti į laimingesnę ir šviesesnę ateitį. Mums pakanka kūrybingumo, išradingumo ir darbštumo. Besivystant Lietuvos ūkiui ir krašto gamybai, lietuviai gali teikti visam pasauliui savo patarnavimus. Ypač kai mūsų geografinė padėtis yra tarp rytų ir vakarų, mes galime tapti šių dviejų pasaulių gėrybių ir išminties tiltu.

Tuo tikslu iš Lietuvos praeitą rudę į Ameriką buvo pakviesti 30 valdžios ir industrijos rinktinų asmenų. Jiems viešint šiame krašte 17 dienų, Lito bendrovė turėjo progos juos su pažindinti su Amerikos bizniu nuo rytinių pakraščių iki pat Floridos, Marco Island. Ten vykusio konferencijų metu buvo užmegsti ryšiai su įvairių industrijų vadais ir kitom asmenybėm. Tiems, kurie negalėjo šiame suvažiavime dalyvauti, pasiūlymų mintys ir gera valia buvo perduota raštu.

Litas, būdamas labai tolerantiškas ir visus gerbdamas, turi bičiulių kiek viename mieste ir kiekvienoje industrinėje šakoj. Lito prezidentui viešint Lietuvoje teko kalbėti su pačiu populiariausiu laiku per televiziją. Pokalbiai truko virš trijų valandų. Visuomenė į jo mintis atsiliiepė labai šiltai ir su entuziazmu.

Tad matome, kad Pietari "Algimantas" simboliškai jau grįžo į kraštą. Tai skatinimas išpildyti mūsų tėvų pažado, kad grįšime į tėvynę. Vytautas Vėbeliūnas, kalbėdamas per televiziją Gedimino aikštėje, pakartojo net garsiuosius generolo McArthur'o žodžius: "I shall return" - aš sugrįšiu.

Jis grįžo, žinoma, neapsigyventi, bet atnešdamas tėvynę naujų idėjų, naujų metodų, kaip socialistinį, suvaldytą ūkį paversti našiu, tarnaujančiu žmogui, o ne vien tik valstybei. Juk Lietuvos žmonių kasdieninis darbas turi sukurti materialinį pagrindą ekonominiam suklestėjimui ir tautos gerovei.

Vedini aukščiau išskelti minčių į tėvynę turime grįžti nebūtinai fiziškai. Tėvynėi galime padėti ir čia gyvendami. Tad junkimės su Lito bendrove, pirkime jos akcijas ir tapkime šios kilnios institucijos kariais savanoriais. Jei 1918 metais sunkiausio - mis sąlygomis mūsų savanoriai išėjo tėvynę ginti, tai šiuo laiku ją ginti kapitalu yra kur kas lengviau, negu savo gyvybe.

Sužydėjus vėl krašte sodams, galėsime ir mes pasakyti, kad ir mūsų pastangų dalis šiuose žieduose slypi.

Litas International bendrovė kviečia visus geros valios lietuvius simboliškai grįžti į tėvynę. Ne aukų prašome, o siūlome investuoti kapitalą, kuris tėvynę prikels iš ūkinio skurdo į šviesią ir užtikrintą ateitį, ir kartu turtėsit iš savo įdėto kapitalo palūkanomis. Šis kvietimas lyg ir sutinka su poeto Šilerio aprašomu Trojos karu, kuris, kaip ir mūsų pavergimo dienos, truko 50 metų. Ten poetas sako: "Skambėkite linksmos dainos, nes laivai jau atsukti link tėviškos židinio ir plaukia vėl atgal į tėvynę".

Tad atsukime savo "laivus" ir širdis link tėvynės ir ženkime kartu su atgimstančia tauta. Investavimas 10 dolerių nėra per mažas ir 100,000 dolerių nėra per didelis.

Akcijas galima įsigyti skambinant: Trading Desk - Ladenburg, Thalmann & Co., Inc. (212) 940-0183 arba 1 (800) 523-8425. Jeigu turėtumet kokį klausimą sąryšyje su akcijų pirkimu skambinkite į Litas International Inc (718) 441-2811.

Lito Bendrovė

ABSTRAKČIOS MEILĖS NEREIKIA

Pokario kartoms kaip stulbinantis dalykas turi atrodyti per visą Nepriklausomos Lietuvos dvidešimtmetį neblėsęs troškimas atgauti Vilnių. Tai buvo daugiau negu noras turėti sostinę, tai buvo siekis atgauti savo istoriją, savo praeitį. Yra žinių, kad kažkuriam Lenkijos mieste esąs susikūręs "Vilniaus mylėtojų" klubas, jog puoselėjamos viltys Vilniaus kraštą sugrąžinti Lenkijai. Taigi 20 metų lenkų okupacija nepraejo be pėdsako. Tai ypač akivaizdu Vilniaus apylinkėse, kuriose atsidūręs jautėsi lyg svetim šalis. Nejauku darosi stovint kur nors ant kalvos Kriaučiūnų kaime, vos keli kilometrai nuo Vilniaus, žinant, jog po kojomis tavo žemė, aplinkui tavo gamta, čia pat tavo namai, ir drauge jaučiant į tave plūstantį to krašto gyventojų priešišumą. "Vilniaus mylėtojų" klubo pirmasis uždavinys būtų tirpdyti to priešiško ledus. Tai labai sunki kova už žmogų, kurį pareikla laus daug kantrybės, takto, išminties. Apie tai, lyg apie širdies sopulį, daugiausia kalbėjo senieji vilniečiai, susirinkę į pirmąjį "Vilniaus mylėtojų" klubo susirinkimą. Kiek daug išliejo širdgėlos žodžių B. Federavičienės iš Kauno, "Vilnijos" draugijos Kauno skyriaus aktyvi veikėja. Atskirtoji Lietuva (Vydžių, Ramoškonų, Gervėčių, Pelėšos ir t. t. apylinkės) laukia paramos bet ne mažiau pagalbos reikia besifor muojančiai antrajai atskirtosios Lietuvos juostai - lietuviškiems Kabelių, Marcinkonių, Zervynų kaimams, į kuriuos plūsta žmonės iš Baltarusijos, ieškodami geresnio gyvenimo. Tas pat darosi švenčionių rajono kaimuose. Jau ir Babbuose reikalaujama lenkiškų mokyklų.

V. Gurykvičius kvietė žurnalistus ir televiziją į Ramoškonis, kur prieš karą nebuvo nė vienos nelietuviškos trobos. O šiandien tik viena lietuvė Zosė Vaišnytė, lyg vaidilutė, ten saugo lietuviybę. "Aš čia seniausia, bet stipriausia lietuvė lenkų laikais daug iškentėjau", - pasakojo E. Janutėnienė iš švenčionių krašto, prisiminusi savo vaikystę ir begalinį to meto kaimo žmonių troškimą išlikti lietuviais. Moterėlės bučiudavo mašinų ratus, kai kas nors atvažiuodavo iš Lietuvos. O dabar mažai kas pamini tą kraštą, mažai kam rūpi lietuviybės reikalai jame. S. Gorodeckas apkaltino lietuviškos valdžios organus, kad dėl jų kaltės nelietuvėjimas Vilnijos krašte žuvo žymiai didesnis pokario metais negu per lenkų okupaciją. Funkcionieriams tu-

KAUNO ROTUŠĖ 1989 m.

rėtų būti privalomi lietuvių kultūros kursai, kad jie žinotų, jog Lietuvos teritorijoje neturi būti draudžiama lietuvių kalba, švietimas.

Anot dr. J. Basanavičiaus, lietuvių trūksta vienybės - pasakė vienas iš senųjų vilniečių P. Razmukas, kartu su J. Basanavičiumi jaunystėje steigęs Mokslo draugiją. Su senaisiais vokiečiais, - nors epizodiškai ir ne su visais susirinkusius supažindino šiek tiek jau nesnės kartos atstovas S. Trepšys. V. Martinkėnas, M. Burokienė, prof. Čibiras, J. Čekys, E. Kruopienė - vis minėjo pavardes, kiek kalbėtojų akys užmatė tarp susirinkusiųjų. O kur dar senesni, prieškariniai švietuliai, kurių vardai jau nieko nesako jaunajai kartai - kunigai Kraujalis, Čibiras, Staškūnas, Viskantas, Bieliauskas, advokatas Jučnevicius, poetai Kuolaitis, Pumputis, mokytojai Untulis, Krutulis, garsieji Šlapeliai, Šikšnys ir t. t.

S. Trepšys suminėjo tik keletą. Atgaivinti jų atminimą, kelti iš užmiršties Vilniaus senųjų gatvių, alkščių, rūmų, tų šviesių žmonių istorinę atmintį - pirmoji "Vilniaus mylėtojų" klubo pareiga. Dabar Vilniuje nerasi pažymėtų tokių memorialinių vietų, jaunoji karta nežino, kokio gatvė buvo lietuviška mokykla, kur gyveno kultūros veikėjai, švietėjai, pasiaukoję lietuvių. Vienas po kito iš gyvenimo išėmė žmonės, kurie lenkų okupacijos metu pradėjo kūrybinį darbą ir grumtynės už lietuviybę Vilniuje. Surinkti jų rašytinį ir fotografinį palikimą, išleisti prisiminimus - irgi būtų vienas iš "Vilniaus mylėtojų" klubo rūpesčių.

Graziai pakalbėjo J. Čekys, siūlydamas Žvėryno gatvės vadinti vardais tų žmonių, kurie ten gyveno. Taip vie-

toj Mičiurino, Moniuškos, Kupalos, Kraševskio atsirastų M. Šikšnio, B. Untulio, A. Žukausko, A. Liobytės gatvės. Jis paminėjo nemalonų faktą, kad "Vagos" leidykloje jau penkeri metai guli Senųjų vilniečių poezijos rinkinys. Knyga parengta, surinkta, bet atseit, nesą kam įvadą parašyti.

R. Čepinskaskalbėjo Vilniaus gatvių pavadinimų keitimo klausimais, o V. Visockas papasakojo apie būsimas knygas, skirtas Vilniaus kraštui. Reik leisti memuarinę, beletristinę, istorinę literatūrą, liečiančią Vilnių ir jo apylinkes. Būtinai naujas Vadovas po Vilnių, nes miestas nepaprastai pasikeitė. Buvo prisiminti ligšioliniai vadovai, tarp jų Macelkos, Juškevičiaus su įdomia knygos konfiskavimo istorija lenkų okupacijos metais.

"Vilniaus balso" redakcija

UŽDARYS KAI KURIAS MOKYKLAS, BAŽNYČIAS

Chicagos arkivyskupi jai tenka šelpiti neturtingas parapijas ir mokyklas. Dėlto auga skola, kuri 1993 m. galėtų pasiekti 142 mil. dol. Numatoma uždaryti kai kurias nuostolius nešančias mokyklas ir parapijas ir kai kuriuos pastatus parduoti. Gali būti uždarytos apie 15 bažnyčių.

Skaitykit Ir Platinkit

LAISVĄJĄ LIETUVĄ

ARA Realtors Inc.

Jei norite pirkti ar parduoti nuosavybės rezidencinės ar komercinės paskirties, prašome kreiptis pas mus Mes aptarnaujame pietų - vakarų ir kitas apylinkes.

Kalbama angliškai ir lietuviškai. Malonėkite kreiptis šiais telefono:

Istaigos: (312) 598-6222
Rezidenc.: (312) 857-7187

Valda Paskus
Broker

RESIDENTIAL-FINANCING COMMERCIAL-APPRAISALS

KOMPIUTERIŲ PAGALBA

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA
BUTŲ NUOMAVIMAS - INCOME TAX SERVICE

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS

6529 So. Kedzie Ave-778-2233

LIETUVOS AIDAI

Radio programa

veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30-9:00 v. vakaro. Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga

511 S. Norton Av. Willow Springs, IL 60480 (312) 839-2511

VINCE'S
Flower Shop - Gėlinyčia

DIDŽIAUSIAS Gėlių PASIRINKIMAS:
VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS IR BATOM
[VAIRIOM PROGOM]

778-7400 2612 W. 71st Street
Chicago, Ill. 60629

BALTIC
MONUMENTS, INC.
Leonida Kazėnas

ATDARA KASDIEN NUO 10 - 5 VAL.
SEKMADIENIAIS PAGAL SUSITARIMĄ

2621 W. 71ST STREET
CHICAGO, IL 60629

Phone 312/476-2882

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES

MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Chicago, Ill. 60629

Tel. GR 6-2345/46

1410 South 50th Ave., Cicero Ill. 60650

Tel. TO 3-2108/09

Aikštės automobiliams statyti

FAKTAI ir NUOTYKIAI

RUGIAPĪŪTĖ PRIEŠ KALĖDŲ ŠVENTES

Tokia rugiapiūtė buvo praeitų metų gale Švedijoje. Nors ten, kaip ir kitur šiaurinėje Europoje, žiemai užėjus, rugių niekas neplovė, bet daugeliui švedų metams baigiantis buvo užėjusi tokia karšta darbytė, kaip ir Lietuvoje ar Latvijoje per rugiapiūtę.

Švedija tai turtingas, kultūringas ir modernus kraštas, kur gyventojų socialinis aprūpinimas yra vienas iš geriausių visame pasaulyje. Čia valstybė globoja savo piliečius nuo lopšio iki karšto. Bet ir mokesčiai čia didžiausi. Tačiau gyventojai čia gerokai išpaiko, ypač aukštesnė visuomenės klasė santuokų srity. Subrendę vyrai ir moterys, turintieji geras tarnybas ar kitus pajamų šaltinius, labai brangina asmens laisvę ir vengia santuokos, nes ji tą laisvę suvaržo. Daugelis vyrų bei moterų, suėję su antrąja lytimi ir artimus bei intymius santykius ir pradėję kartu gyventi, nebeskuba arba visai nebeketina toliau žengti – sudaryti santuoką.

Švedijos visuomenė ir iš dalies valdžios įstaigos tokią situaciją toleruoja. Tokioji "cohabitation" gimė, kai iki šiol turėjo tokias pat teises, kaip ir normalioje santuokoj gimusieji. Taip pat ir moterys – sugyventinės, po jų partnerių mirties, beveik automatiškai įgydavo teisę gauti pensijas. Bet vėlyvą rudenį, papūtęs žvarbus

Skandinavijos vėjas, tokius "meilės lizdus" gerokai supurtė. Buvo išleisti nauji nuostatai, pagal kuriuos, turinčios vaikų jaunesnės negu 45 metų moterys nuo 1990 m. sausio 1 d. nebegalės prie savo algų gauti priedų vaikų išlaikymui, jeigu jos nebus su savo partneriais susituokusios.

Bevaikės moterys, gyvenančios su sėdėjusios su vyriškiais, jo mirties atveju dar galės tuo tarpu gauti našlės priedą. Bet numatoma, kad ir joms tenka laukti pakeitimų.

Vėlyvą rudenį išleisti potvarkiai ir padarė Švedijoje didžiausią žmonių antplūdį miestų magistratuose ir bažnyčiose. Tūkstančiai išbaidytų sugyventinių porų galvatrukdžiais ėmė tuoktis. Net su savo meilužiais kartu gyvenančios moterys, turinčios nelegalių vaikų, atsitempė atbulus į magistratus tų vaikų tėvus. Krautuvėse pritrūko vedybinių žiedų. Jaunikiai turėjo juos skolintis pas savo draugus.

Stokholmo miesto magistratūroje, kur per savaitę buvo sutuokiama apie 12 porų, įkarščiui užėjus, buvo kas pusvalandį sutuokiama 6 poros. Nors pati sutuoktuvų ceremonija netruko ilgiau kaip 3 minutes. Magistratūros turėjo laikinai pasamdyti daugiau personalo.

Ir taip karštoji vėlyvo rudens vedybų "rugiapiūtė" Švedijoje truko net du mėnesius.

DĖDĖS SAMO VĖZDAS

Jau nebe pirmą kartą ir, reikia manyti ne paskutinį, JAV šiaurės Amerikos didžiausios valstybės kariniai daliniai įsiveržia į kurią nors mažąją valstybę, kaip praeitų metų gruodžio mėn. 20 d. į Panamos valstybę, turinčią vos 2,200,000 gyventojų. Tokioms invazijoms, švelniau sakant, intervencijoms dažnai atsiranda daugiau ar mažiau pagrįstų motyvų. Daugiausia "tvarkos daryti", kai mažos valstybės valdžia, diktatorius ar užraptorius nepajėgia ar nenori tai padaryti. Žinoma, JAV nekiša nagų ten, kur įvykiai nekenkia jos interesams, arba kur valstybė yra didelė. Ten Dėdė Samas (Uncle Sam-US) gali pats nagus nudęgti.

Šiame šimtmetėje JAV ginkluotosios pajėgos buvo net keliolika kartų (neskaitant pastarosios 1989. 12. 20 d. invazijos į Panamą) pasiųstos į kitas Amerikos valstybes "tvarkos daryti". Ten jos išbuvo trumpą ar gana ilgą laiką po keliolika metų ar dar ilgiau. PANAMA: JAV kariuomenės stambus dalinys ten yra nuo 1903 metų. Prezidentas Theodore Roosevelt pasiuntė ten karo laivus padėti Panamai atsiskirti nuo Kolumbijos, kuri atsisakė nuo sutarties su JAV dėl kanalo iškasimo.

KUBA: Tarp 1898 ir 1921 m. 4 kartus kariuomenės daliniai buvo ten

pasiųsti. Iš viso jie išbuvo Kuboje 12 metų. Nuo 1903 m. Guatanamo įlankoj yra JAV karo laivyno bazė.

HONDURAS: Tarp 1912 ir 1926 m. JAV 3 kartus pasiuntė karinius dalinius apsaugoti Amerikos prekybos reikalus.

NICARAGUA: 1912 m. ten buvo pasiųsta 2,500 marinių (jūrų pėstininkų) apsaugoti N. valdžią. 100 marinių ten išbuvo 13 metų. 1927 m. keletą tūkstančių JAV karių pasiųsti maištams raminti. Išbuvo N-oj iki 1933 metų.

HAITI: 1915 marinių korpuso kariniai pasiųsti į Haiti saugoti ją nuo politinių neramumų. Jie ten išbuvo iki 1934 m.

MEKSIKA: JAV kariuomenės dalinys pasiųstas į M. sustabdyti ginklų tiekimo revoliucijos organizatoriams. Am. dalinys išbuvo Meksikoje 8 mėnesius.

DOMINICA: tarp 1916 ir 1924 m. JAV mariniai palaikė taiką tarp kovojusių politinių frakcijų. 1965-66 m. 20,000 JAV karių buvo pasiųsti tvarkai įvesti.

GRENAADA: 1983 m. spalio mėn. Marinių ir pėstininkų 2,000 dalinys išsikėlęs G. salose nuvertė marksistų valdžią ir po 2-jų mėn. sugrįžo į Ameriką. Bet JAV karinė policija išbuvo Grenadoje pusantų metų.

MILŽINO KOVA SU NYKŠTUKU

Praeitų metų gruodžio 20 d. naktį, JAV karinių pajėgų stipri rinktinė, oro ir jūrų keliais įsibrovė į Panamą valstybę, turinčią 2 milijonus 200 tūkst. gyventojų. Panamos kariuomenė turėjo vos 4000 kovotojų.

JAV invazijos buvo tikslas-pašalinti Panamą valdžiusį generolą Manuel Noriegą. Jis prieš metus buvo Miami teismo už akių nuteistas už narkotikų masinės kontrabandos siuntimą į šį kraštą.

Amerikiečių kariuomenės invazija į Panamą buvo gerai, detališkai suplanuota, bet ją vykdant atsirado kai kurių nenumatytų komplikacijų.

Kad gen. Noriega negalėtų net oro keliu pabėgti, buvo pasiųsta į Panamą sostinė gerai paruošta 20 narsių jūreivių komanda. Ji gruodžio 20 d. 1 val. nakties slapta atvykusi į Paitilla aerodromą, turėjo įvykdyti Noriegos lėktuvo sabotажą.

Bet dėl Noriegos apdairumo, ar gautos žinutės, tai nepavyko įvykdyti. Jūreivių komanda užsidurė ant sargybos stiprios ugnies. Per trumpą susišaudymą 4 amerikiečiai buvo nukauti ir 7 sužeisti.

JAV invazijos korpuso kautynės su Panamos kariuomene užtruko kone visą savaitę. Buvo panaudoti 8 moderniausi, 50 milijonų dol. vertės, F-117 A Stealth kautynių lėktuvai, kurie numetė dvi 2000 svarų bombas. Panamos kariuomenės štabą, gynusio dalinio pasipriešinimui sulaužyti buvo vartojami 16 tonų svorio Sheridan tankai. O gatyvi kovose taikliesiems šauliams ("snipers") "iškrapštyti" 7-sios leingvosios pėstin. divizijos kariai 1-mą kartą pavartojo spec. prietaisus ("night-vision"). Pro juos šauliai nakties tamsoje galėjo matyti taikinius. Tokių "night-vision" prieš 10 metų visai nebuvo.

Per kautynes su Panamos kariuomene žuvo 24 JAV kariai, kurių tarpe 4 karo laivyno specialios komandos jūreiviai.

NAUJAS RUSŲ ĮSIBROVIMAS

Sovietinės karinės pajėgos Pabaltiję pareikalavo, kad būtų pastatytos patalpos Sovietų karinių pajėgų šeimoms. Turi būti pastatyti 36 pastatai, kiekvienam po 75 butus, nurodytoje vietoje Rygoje.

Teks nugriauti 11 esančių pastatų, kuriuose gyvena 22 šeimos, tik vienoje vietoje. Nugriovimo darbai yra pradėti, po tos sekės dar 9 gatyvių nugriovimų.

Naujuose pastatuose apsigyvens 2,700 kariškų šeimų ir jei skaičiuoti šeimoje po 3 asmenis, tai šioje vietoje bus 8,100 naujų okupantų.

Didelė dalis iš atsargą išsėnančių sovietų karininkų, kurie dabar tarnauja Pabaltijo rajone, apsigyvena Latvijoje. Be to pagal Gorbačiovo planą, mažinant karines pajėgas Europoje, yra apgyvendinami Latvijoje. 20% visų pastatų, kurie buvo pastatyti kelių metų laikotarpyje, yra perleisti sovietų karinių pajėgų žinion.

Gyventojai iš nugriautų namų yra "relocated", arba kitaip tariant, prisdės prie 76,570 šeimų, kurie laukia butų.

Baltic News Nr. 3

Saugumo Agentai Išveža Archyvus

1990 m. sausio 23 d. prie Lietuvos valstybės saugumo komiteto būstinės. Vilniuje per naktį budėjo maždaug 50 žmonių, kurie norėjo užtikrinti, kad KGB archyvai nėra išvežami iš Lietuvos.

Sąjūdžio Informacijos agentūros į Ulianovską buvo išvežta dalis KGB archyvų, ypač medžiaga apie Komunistų partijos narius.

AMERIKA ANT POLITINIO LIŪNO

JUOZAS ŽEMAITIS

Lietuvai praradus savo nepriklausomybę, ne mažą dalis jos tautiečių pasklido po laisvąjį pasaulį. Pati didžiausia pabėgėlių dalis imigravo į Ameriką. Amerika tapo lietuviškumo centru. Išgėlbėjus komunistinę imperiją-Rusiją nuo pražūties, pasaulis buvo padalintas į dvi politines sroves - komunistinę (pilnai diktatūrinę) ir demokratinę. Visa rytinė Europa pateko į rusiško komunizmo glėbį. Čia apie bent kokią demokratiją nebuvo galima prasitarti nei žodžio. Kas pasipriešino prieš komunistinę diktatūrą, užmokėjo amžinu kalėjimu arba tapo nužudytas, kaip "liaudies priešas". Tą visą puikiai žinojo laisvasis pasaulis, bet, reik pasakyti, nieko nedarė, kol patys komunizmo vergai nepagimdė glasnost ir perestroikos.

Ilgą laiką išgyvenę laisvoje demokratinėse valstybėse, aklimatizavomės tų valstybių valdomosios formos patapo mums kaip ir savos. Pritaugančioji karta nuo tikro lietuviškumo gerokai nutolo. Jie pasisavino svetimas kalbas, savąją nustumdami į užnugarį. Tokie reiškiniai yra apgailestini, nors smerktini ne visai pilnai. Gyvename ne savoje tėvynėje, todėl gyvenamų valstybių dabartis ir ateitis privalo rūpėti ir mums.

Šiuo kartu norėčiau kiek nors paliesti pačios Amerikos politinius vlnus, nes šioj valstybėj išgyvenau jau daugiau, kaip 40 metų. Toks laikotarpis sūspėjo mane įtikinti, kad šios valstybės demokratiškai išrinkti vadovai dažnai pasielgdavo visai nesiškai tydami su demokratijos principais. Manysčiau, kad būtų visai ne pro šalį paliesti ir dabartinės vyriausybės atsakingų asmenų nuosprendžius tarptautinės politikos arenoje. Visa tai yra labai jautrus ir mums lietuviams, kai šiuo laiku Rusijos komunistinės imperijos padangėje iškilio gana ryškiai perestroikos klausimas. Šiandien jau visas pasaulis puikiai žino, kad Pabaltijo valstybės buvo tankiai okupuotos, o ne laisvu noru įsijungę į monopoliškai komunistinę vergiją.

Jau keliom dienom daugiau kaip vieneri metai, Amerikos užsienio politikai vadovauja visos Amerikos piliečių demokratišku būdu išrinktas prezidentas George Bush ir jo pakviestas Valstybės sekretorius James A. Baker III. Reik manyti, kad ir šian dien, kaip ir visuomet būdavo, bet koks užsienio politikų liečiantis klausimas yra nusprendžiamas tik abiejų čia jau paminėtų valstybės viršūnių sutarimu. Tad dar ne viskas. Yra dar Kongresas, kuris turi pilną teisę įsikišti į bet koki viršūnių nuosprendį - pritarant ar pasipriešinant.

Paskutiniiais laikais Kongresas pakėlė didelį ardimelį, kai prezidentas (žinoma, susitaręs ir su Valstybės sekretoriumi) slapta pasiuntė savo du pasiuntinius, kurių vienas - Brent Scowcroft - esąs net saugumo patarėjas, tiesiai į Bejingą pasitarti su dabartiniais Kinijos valdovais. Toks užsienio politikos žingsnis reiškia pritarimą tų Kinijos komunistinių vadeivų elgesiui griežtai nuslopinant minios demonstracijas, kur buvo reikalaujama demokratiško valdymo. Šis tarptautinės politikos įvykis gali labai įtakingai paveikti ir antrąją komunistiškai monopolinę imperiją, taip visų laisvojo pasaulio valstybių Sovietų Sąjunga vadinamą. Ten jau

taip pat prabilo ginklai, kai minios pareikalavo Komunistų partijos monopolio panaikinimo. Okupuotos Lietuvos reikalavimai atkurti visiškai nepriklausomą Lietuvą, gali būti paskandinti taip pat kraujuje, kaip tie kiniečių studentai, kurie reikalavo tik demokratijos.

Amerikos prezidento pareiškimas, kad dabar reikia gelbėti Michael Gorbachovą nuo galimo ne tik jo, bet ir jo pradėtos perestroikos sunaikinimo, paliekant Pabaltijo valstybių aspiracijas: užkulisuje, visus lietuivius tiesiog pritrėnkė. Reiškia, kas yra tvirtinama viešai, tai daroma dažnai kitaip.

Prieš Kinijos studentų demonstraciją, kuri vyko 1989 m. gegužės mėnesį. Bejingio Tienanmen aikštėje, Amerikoje veikė nuostatai, kad čia studijas baigusieji Kinijos studentai, ne vėliau kaip per du metus, turi grįžti į savo tėvynę. Po studentų skerdynių Tienanmen aikštėje, Kongresas pakeitė šį įstatymą ta prasme, kad Amerikoje studijuoją Kinijos studentai (o jų buvo net 32,000), kuriems po studijų būtų pavojinga grįžti į savo komunistinę tėvynę, gali Amerikoje pasilikti ir ilgiau kaip du metus.

Prezidentas Bushas šį Kongreso nuosprendį vetavo praeitų metų lapkričio 30 d. Šiuo metu dauguma abiejų Kongreso rūmų narių pasijuto kaip įgelti. Reik tikėti, kad šis prezidento veto nebūtų Kongreso taip stipriai kritikuojamas, jei Bushas nebūtų slapta pasiuntęs Valstybės saugumo patarėją Scowcroft "pasitarti" su dabartinės Kinijos studentų krauju susitepusiais valdytojais. Kongrese daroma didelės pastangos surinkti 2/3 balsų, kad prezidento veto būtų panaikinta.

Atstovų rūmai (House) sausio 24 d. nuvertavo minėtą prezidento veto rezultatu 390 prieš 25. Kitą dieną, t. y. sausio 25, balsavo jau Senatas, bet jokių būdu nepajėgė surinkti 2/3 balsų, kad nugaltų prezidento veto. Reiškia, nors ir gana sunkiai, bet vis dėlto laimėjo Bushas, nes Senato balsai - 62 prieš 37 - nesudarė 2/3 daugumos. Tokie tarp Kongreso ir prez. Busho trysimaisi nėra geras reiškinys, tuo labiau mums lietuviams, nes tai liečia šiuo laiku Amerikos prezidento artėjimą prie komunistinės Kinijos. Gi komunizmas, nežiūrint ko kiam pasaulio kampo jis bevielšpatautų, visiems pabaltiečiams tiesiog mirtinas siaubas!

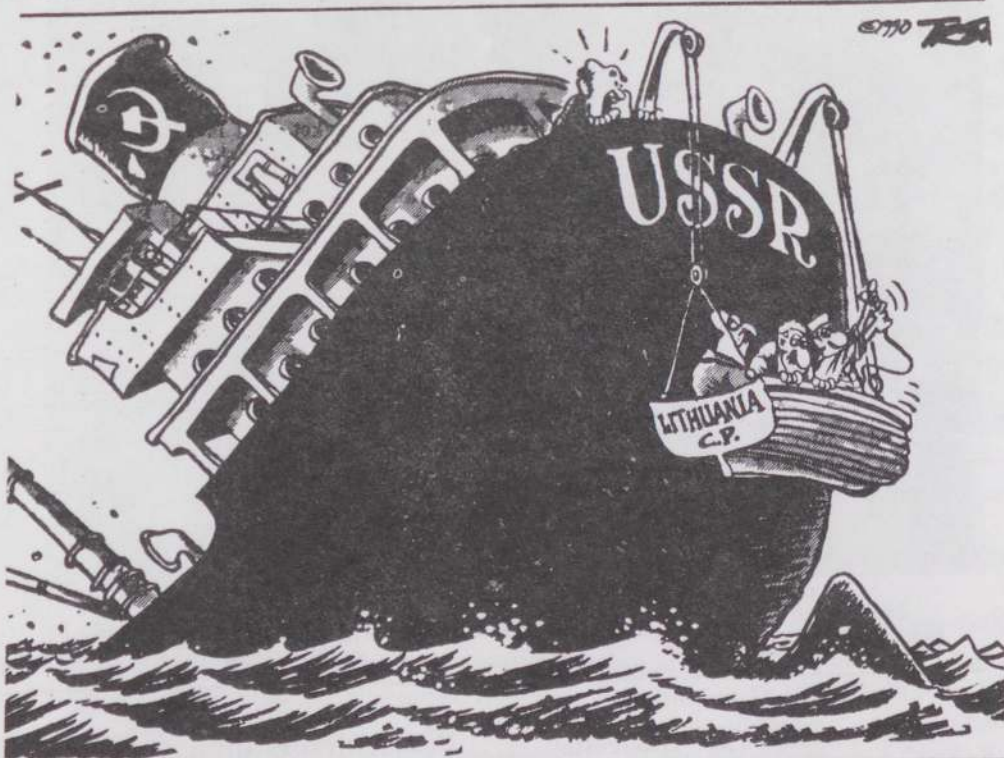
Kitas Amerikos vyriausybės politinį liūną įklimpimas, tai Panamos okupavimas ir jos diktatoriaus gen. Manuel Noriegos teismas Amerikos kurortiniame mieste. Bet šiuo reikalu teks pasisakyti kiek vėliau.

SUN TIMES-Nancy Steinhilber

Šio vyriškio namie užaugintas vilkas pateko į Amerikos teismą nes kaimynai pradėjo jo bijoti. Čia matome vilką ir jo bosą, atvykusius prie teismo stalo. Įvykis tikras.

(LIC)

Lietuva gelbstisi iš skęstančios Rusijos komunistinės imperijos.

Pasaulyje vienas iš tūkstančio žmonių kalba lietuviškai...

Ar tu vienas iš jų?

Ir nieku kito tauta neapreiš savo
širdies, sielos ir dvasios tain,
kaip savo kalba.
UVDŪNAS

AUNIMAS

Birutė Kemėžaitė

NELIŪSKI, TĖVYNE

Neliūski, tėvyne, jau kančios neilgos,
Nes tavo vaikai vėl tave išvaduos.
Bus naujos sukurtos poemos ir himnai,
Vėl mūsų trispalvė laisvai plevėsuos.

Sutriuškinsim galią baisaus komunizmo,
Gatves apvalysim nuo jų vardų.
Neliks Lietuvoj nei krislelio slavizmo,
Išversim daigus jo giliai iš šaknų.

Nemelsime vokiečių, lenkų, nei rusų,
Jėga atsiimsim pagrobtas žemes.
Negaus jie nei Vilniaus, nei Klaipėdos mūsų.
Parodysim priešams kas esame mes...

Neliūski, tėvyne, turi tu didvyrių,
Nors bus išdavių tarp tavo vaikų.
Jų buvo tarp Vytauto Didžiojo vyrų,
Jie gynės nuo priešų, taip pat nuo savų...

Už viską stipresnis tautos heroizmas
Pašalins iš kelio visus kas trukdys.
Kaip Romas Kalanta, tauris jaunimas,
Nualintą Lietuvą vėl atstatys...

"VAIDILUTĖS" TEATRAS ŽVELGIA Į ATEITĮ

Chicagos lietuvių teatras "Vaidilutė", kuris yra įregistruotas Illinois valstijoje, kaip "Chicago Lithuanian Theatre Group "Vaidilutė, Inc.", šiemet minės savo veiklos penkmetį. Nors šio teatro gyvavimo laikotarpis nėra ilgas, tačiau jis yra pastatęs ne vieną premjerą ir davęs nemažą spektaklių.

Ypatingai derlingi buvo praėjusieji metai, kuomet duota sudėtingos V. Mykoliaičio-Putino 4 v. dramų "Dak-

jos, ir jo žmona, taip pat to paties teatro aktorė - Apolonijs.

Pobūvyje buvo atsisveikinta su vienu iš žymiausiųjų Chicago lietuvių jaunesnės kartos darbuotoju-teatro talkininku Mykolu Drunga. Tuo reikalu kalbėjo Vytautas Lapėnas, Petras Steponavičius, Ona Šulaitienė ir kt. Į sveikinimus atsakė pats Drunga, kuris sausio 12 d. išvyko į savo naują darbovietę Miunchene, V. Vokietijoje.

Reikia pažymėti, jog gyvendamas

Iš Chicago "Vaidilutės" teatro pobūvio "Seklyčioje". Sėdi iš dešinės: V. Lapėnas, O. Šulaitienė, dail. A. Sutkuvienė, S. Kerpienė. Ed. Šulaičio nuotrauka

taras Gervydas" premjera ir vėliau - jos atnaujintas spektaklis.

Sausio mėn. 9 d. vakare teatro nariai ir talkininkai buvo susirinkę į "Seklyčios" restoraną Marquette Parke pažvelgti į savo ateitį. Ateities planuose, kaip paaiškėjo, numatytas poezijos spektaklis šį pavasarį, o rudenį - S. Kymantaitės-Čiurlionienės klasikinės komedijos "Pinigėliai" premjera. Šie užsimojimai pareikia - laus nemaža darbo ir didoko būrio žmonių, nes "Pinigėlių" veikale yra 14 rolių.

Šiame sezone pilnu krūvių žada darbuotis Vilniaus Tetro aktorius Petras Steponavičius, kuris jau galutinai sveiksta po sudėtingos operaci-

Chicagoje, Drunga užsirekomendavo kaip aktyvus darbuotojas įvairiose šakose. Tačiau jo didžiausias dėmesys buvo nukreiptas spaudai, kurioje jis reiškėsi kaip nuolatinis bendradarbis.

Kadangi Drunga išvyksta tik dviem metams, tai buvo palinkėta grįžti atgal į Chicago ir čia toliau tęsti savo šakotą veiklą. Išvykstantysis padarė savo "Vaidilutės" teatro kolektyvą jo sunkiame kelyje, o taip pat jis iškėlė iki šiol pastektus gražius laimėjimus. Čia minimame pobūvyje dalyvavo apie 30 žmonių, kas rodo, kad "Vaidilutės" aktyvo būrys vis didėja, ir ateities perspektyvos darosi šviesesnės, nors šešėlių irgi nebetrūksta.

Mažieji dainininkai Kr. Donelaičio mokyklos Kalėdų eglutėje... Jono Tamulaičio nuotrauka

- Kai užaugsiu, būsiu ministere pirmininke!

Jaunimo Renginiai

VASARIO 3 - Chicago Aukštesniosios Lituanistinės mokyklos 40 metų sukaktuvinis vakaras Jaunimo centre, Chicagoje.

VASARIO 3-4 - LJS Chicago skyriaus nariai renkasi pas Aušrą Jasaitę plakatu darymui Vasario 16-tos dienos demonstracijoms.

VASARIO 16 - Lietuvos Nepriklausomybės dienos demonstracijos miestas to centre nuo 11 v. r. iki 2 val. p. p.

VASARIO 16 - Vasario 16 minėjimas Jaunimo centro kavinėje Chicagoje.

VASARIO 24 - Lietuvių Skautų-Čių Užgavėnių balius Maironio Parke, Worcester, MA.

KOVO 4 - Kaziuko mugė Jaunimo centre, Chicagoje.

- Chicago aukštesniosios lituanistikos mokyklos 40 metų sukaktuvinis vakaras su mokinių atliekama programa, vakariene ir šokiais ruošiamas vasario 3 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Kviečiami dalyvauti visi šią mokyklą lankę, baigę, ją visokiais būdais rėmę. Informacijoms kreiptis į raštinę šeštadieniais Jaunimo centre arba į tėvų komiteto narę Gražina Karaitienę.

Šalia kitų pobūvyje dalyvavo į Chicago atostogų sugrįžusi viena iš ryškiausių "Vaidilutės" aktorių - Gitana Braslauskaitė, kuri studijuoja meną Los Angeles mieste, Kalifornijoje. Ji, kuomet bus reikalingas ir galimybės, ir toliau žadėjo talkinti "Vaidilutei".

"Vaidilutės" teatro veiklą į priekį stumia jo valdyba, kuriai pirmininkauja žinomas visuomenininkas dr. Petras Kisieličius, o taip pat ir administratorė Ona Šulaitienė. E. Š.

KALĖDŲ EGLUTĖ KR. DONELAIČIO MOKYKLOJE

Gruodžio 16 dieną abiejų mokyklų mokiniai, pasipuošę tautiniais drabužiais ir geroje nuotaikoje, rinkosi 11 val. ryto į auditoriją švęsti Jėzaus gimimo šventę. Auditorijoje, gausiai susirinkę, laukė tėveliai, seneliai ir svečiai. Programos pranešėja, 8 kl. mokinė D. Ancevičiūtė į sceną pakvietė mokyklų direktorių J. Širką tarti žodį. Direktorius, sveikindamas visus, prašė mūsų pasižadėti kūdikiui Kristui vien tik kalbėti lietuviškai namuose ir mokykloje. JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė R. Kūčienė, pasveikinus mus, priminė, ypač Tėvų komitetui ir tėvams, tarp savęs kalbėti lietuviškai, būti geru pavyzdžiu savo vaikams.

Į mūsų kalėdinę programą atsilankę svečiai iš Lietuvos - Vilniaus vaikų fondo laboratorijos "Sadutė" vadovai. Vaikų fondo vedėjas A. Medonis papasakojo mums, kaip vaikai ruošiasi dainų konkursui "Dainų dainelė", kuris vyksta kas antri metai. Svečias skatino mus suruošti su švietimo tarybos pagalba panašų dainų konkursą Chicagoje. Tėvų komiteto pirmininkas J. Augius taip pat palinkėjo mums gražių Kalėdų švenčių.

Meninę šventės dalį pradėjo 1 sk. mokiniai, deklamuodami eilėraštį - "Ačiū tau, seneli" ir atlikdami vaizdelį "Lairodukai", kuriuos gražiai paruošė mokyt. M. Plačienė. Mokyt. B. Prapuolenienė paruošė 6 sk. mokiniai padeklamavo eilėraštį "Metai". Mūsų mažieji darželio mokiniai pasigėrėtinai atliko eilėraštį "Linksmų Kalėdų", kuriuos paruošė mokyt. E. Brooks ir R. Valkūnienė. Visiems giedant giesmę "Gul šiandieną", scenoje matėme gyvą paveikslą, R. Marcher tenės paruoštą.

Matėme gyvą paveikslą, R. Marcher tenės paruoštą.

Mokyt. R. Jokubauskienė ir D. Penčylaitės paruoštos besimokančių lietuviškai pirma ir antra grupės padėk lamavo eilėraštį "Sveikas Jėzuli". 3 sk. mokiniai, paruošti mokyt. V. Brazaitytės, atliko vaidinimą "Kūčių naktį". Dainas "Labas rytas", "Tu rėjo seneliai", "Mes laukiame" ir "Mūsų šūkis Lietuva" dainavo darželio 1, 2, 3 sk. mokiniai, vadovaujami dainų mokyt. A. Polikaitės. 5 sk. mokiniai paruošė mokyt. O. Jagėlienės, padeklamavo eilėraštį "Kalėdos, Kalėdos". Eilėraštį "Kalėdų naktį" atliko 2 sk. mokiniai paruošti L. Bilutės. Dainų mokyt. Polikaitėui pritarė akordeonu, visi mokiniai ir svečiai giedojo "Sveikas Jėzus gimusi". Mokyt. D. Mikūžienės paruošė, besimokančių lietuviškai trečioji grupė sklandžiai deklamavo "Prie Kalėdų eglutės". 4 sk. mokiniai, kuriuos paruošė mokyt. R. Polikaitė, atliko vaidinimą "Kalėdos pas nyktukus".

Programos pranešėjai, aštuntokai K. Jakštytė, baltas kiškis atskubėjo su telegramu nuo Kalėdų senelio su gera žinia: Kalėdų senelis atvyksta iš Šiaurės ašigalių, nes šios mokyklos mokiniai yra labai geri. Seka giesmė "Plemenėliams", kurią gieda visi. Toliau, dainuojant "Kalėdų sapną", visų mylimas Kalėdų senelis atvyko pas mokinius. Kiek buvo džiaugsmo mažiesiems ir dideliems!

Vida Gaizutytė
Kr. Donelaičio lit. mokyklos
korespondentė

Jaunimas Lietuvoje pasitinka tremtinių palaikus 1989 m. Kokie jų nuliūdę veidukai! A. Andriulevičiaus nuotrauka

- Vaikų namelių ir "Žiburėlio" Montesorio mokyklėlės vasario 25 d. ruošia madų parodą mokyklėlėms paremti. Madų paroda vyks Delphian

House, Hickory Hills, nuo 12 iki 4 val. p. p. Bus tiekiami šilti pietūs, praveistas dovanų paskirstymas.

KULTŪRINIS PUSELAPIS

KNYGOS "DIDYSIS VARPININKAS DR. VINCAS KUDIRKA" SUTIKTUVĖS

Chicagos kultūrinė visuomenė jau pastitko sentai lauktą dr. Vincą Kudirką monografiją – **DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA**. Monografiją parašė Al. Merkelis, literatas, pedagogas, žurnalistas ir eilės knygų autorius. Redagavo fil. V. Mikūnas. Kalbą ir korektūrą taisė fil. H. Plaušinnaitis.

citavo tokį jo išsireiškimą: "Man karžinių kraujas yra brangesnis už Vatikano diplomatiją. Geriau dėtis su teisingu priešu, nei kad su neteisingu draugu".

Baigdamas savo paskaitą prelegentas teigė, kad dr. V. Kudirka savo raštais ir ideologija yra virš visų ir

gaičio, Petro Leono, Povilo Višinskio Gabrielės Petkevičiūtės-Bitės ir kitų, kurių pasisakymų jis pasigedęs prof. B. Vaškeliui apibūdintoje tautinio liberalizmo sampratoje.

VARPO žurnalo redaktorius A. Kučys savo kalbą baigdamas pareiškė viltį, kad šis Al. Merklio veiklas – Didysis Varpininkas V. Kudirka bus įvertintas 1989 metų literatūros premija.

Ek. J. Grigaitis, V. Kudirkos giminių vardu, maloniai padėjo knygos autoriui, redaktoriui, leidėjams ir visiems, kas tik kuo prisidėjo prie šios knygos išleidimo.

Pedagogas J. Masiulionis, taręs sveikinimo žodį, kreipėsi į auditoriją, pareiškdamas, kad istorijos draugija yra perspausdinusi laikraštį "VARPAS" ir jį išleidusi penkių tomų knyga, nes laikraštis popieris jau baigėsi sudulėti. Pakviesti šias knygas įsigyti (penki tomai tik \$100), parodė stalą ant kurio šios knygos, greta visų kitų dr. V. Kudirkos raštų buvo išdėstytos.

Filisterė J. Variakojienė, ASS Vydūno fondo vicep., trumpai nušviesdama fondo veiklą, pasakė, kad fondo darbuotojai pasižventusiai dirba, leidžia kalėdinius atvirukus, telkia pinigų, skiria stipendijas studentams ir leidžia net knygas. Pasidžiaugė, kad jiems pavyko gražiai išleisti ir dr. V. Kudirkos monografiją. Pasakė, kad fondo siela yra brolis fil. V. Mikūnas, kurį visus pakvietė pasveikinti ir jam palinkėti, kad nepritrūktų jėgos ir ryžto rytojui. Vytautui buvo skardžiai paplota.

Plojimams nutilus, J. Variakojienė visus dalyvius pakvietė prie vaišių stalo, gausiai apkrauto skaniais gaminiiais, skautininkių meniškai dekoruotais. Ta proga kultūrininkai galėjo ne tik pasivaikšioti, bet ir maloniai tarpusavyje pabendrauti, drauge apžiūrinti dr. V. Kudirkos raštų parodėlę, kurią puošė didžiulės autoriaus nuotraukos, gėlėmis ir tautiniais raštais išdekoruota.

Tai taip gražiai ir prasmingai Vydūno fondo darbuotojai pagerbė Didįjį Varpininką dr. V. Kudirką ir sutiko jo monografiją.

Teskamba dr. V. Kudirkos Varpas per amžius Lietuvos vaikams!
Z. JUŠKEVIČIENĖ

"LIETUVIŲ DIENOS"

Žurnalo 1989 m. gruodžio mėn. nr.

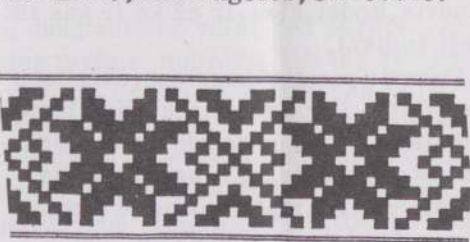
"Lietuvių Dienų" žurnalo lietuviškame skyriuje randama:

Ramybės, taikos ir laisvės. Juozo Kojelio – Dėl laisvės kompromisų būti negali (pasikalbėjimas su Laisvės Lygos Tarybos pirmininku Antanu Terlecku). Vainikas šventajam Užgimimui (eilėraščiai iš okupuotos Lietuvos). Iš Vaidžanto atsiminimų. Igno Medziuko – Los Angeles šv. Kazimiero Lituanistinei mokyklai 40 metų.

Anglų kalbos skyriuje randama: Antanas Terleckas (trumpa jo gyvenimo apžvalga). Alberto Cizausko – Politika religijoje. Jurgio Jankaus – Porceliano dubenėlis. Šveicarija neleidžia prieiti prie Lietuvos sportui svarbaus dokumento. Sekantį pavasarį Lietuva eis į nepriklausomybę (Arvydo Juozaičio pareiškimas). Kalėdiniai sveikinimai.

Viršelyje Antano Terlecko nuotrauka. Žurnalas gausiai iliustruotas nuotraukomis.

Prenumerata 20 dol. metams, Kana doje – 30 dol. (can.). Prenumeratas siųsti: "Lietuvių Dienos", 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029.

VILNIEČIŲ KŪČIOS

Vilniečių Kūčiose. Iš kairės: dr. E. Ringus, S. Blažienė, tėv. P. Daugintis, J. ir P. Pakalkai.

Tradicinės vilniečių Kūčios buvo 1989 m. gruodžio 17 d., Dainos restorano mažojoje salėje. Vakarop skyrėsi nariai ir jų svečiai rinkosi Kūčių vakarienei. Salė atrodė šventiškai. Viduje buvo mažas kalėdų eglutė, o stalai papuošti žvakutėmis ir raudonų poinsėjų žiedais.

Visiems susėdus prie stalų, V. K. L. S-gos Čikagos skyrėsi pirmininkas Petras Noreika pasveikino narius ir svečius su artėjančiomis Kalėdų šventėmis ir palinkėjo sveikų ir laimingų Naujųjų Metų, pažymėdamas, kad niekas nemanė, jog netolimoje ateityje busime liudininkais nuostabių dalykų, kurie šiuo metu vyksta tėvyneje.

Gedimino kalne plevėsuoja trispalvė, o arkikatedra gąžinta tikintiejiems. Vilnietis vyskupas J. Steponavičius sugrįžo iš tremties ir eina ganytojo pareigas Vilniuje. Viešai giedamas Tautos Himnas ir dideliais mitingais reaguojama į įvairius pasireiškimus, ar tai pritariant ar protestuojant.

Čiais, linkėdami vieni kitiems sveikatos ir laimingų ateinančių Naujųjų Metų.

Sol. Genovaitė Mažeikienė vadovaujant, buvo sugiedota Sveikas Jėzau Gimusi. Po to pradėta valšintis tradiciniais Kūčių patiekalais.

Puiklų vakarienę paruošė Dainos restorano savininkai. Turėjome silkių su grybais, silkių su pomidorais, dviejų rūšių žuvies su daržovėmis, vinegretos, preskučių su aguonų pienu, spanguolių kisielių ir skanių, namie keptų pyragų su kava.

Pasistiprinus, pirm. P. Noreika perskaitė Centro valdybos pirmininko Alberto Misiūno iš Detroito sveikinimą kūčių dalyviams. Tik Čikagos vilniečiai puoselėja tą gražų paprotį, atvežtą iš Vilniaus.

Paivairinimui P. Pakalkienė perskaitė eilėraštį iš Sibiro tremtinių poezijos, tinkamą Kūčių vakarui, o Gr. Giedraitytė – iš savo poezijos, skirtos Vilniui. Vėliau sugiedotos Kalėdų giesmės: "Gul šiladiena jau ant šieno" ir "Tyliaja Naktį".

Vilniečių Kūčiose. Iš kairės: J. Tamulis, Mažeika, sol. G. Mažeikienė ir A. Noreika.

Po įžanginio žodžio pakvietė O. ir J. Karaminus iš Rockfordo uždegti simbolines žvakutes. Viena buvo skirta prisiminti visus kovojusius ir žuvusius už Lietuvos laisvę: savanorius-kūrėjus, partizanus, Sibiro tremtinius ir kalinius. Antroji – prisiminti visus mirusius vilniečius.

Tėv. P. Daugintis, S. J., perskaitė Kūčių vakarui skirtą evangeliją, palaimino Kūčių valgius ir su visais pasimeldė už mirusius vilniečius ir jų artimuosius. Visi dalinosi kalėdai-

Trumpą žodį tarė Kūčiose dalyvaujantis savanorių-kūrėjų pirmininkas J. Tamulis. Jis pastebėjo, kad savanoriai-kūrėjai kovojo ginklu, o vilniečiai – kultūriniu būdu, kad išlaikytų lietuviybę, lenkų okupuotame Vilniaus krašte.

Taip praleidę keletą valandų draugiškoje nuotakoje, visi skirstėmės namo su viltimi susitikti ir vėl ateinančiais metais.

V. G.

"Meilė Sutemose"

Iš sąaudos išėjo Poetės Marijos Aukštaitės nauja knyga "MEILĖ SUTEMOSE", kuri susideda iš 18-kos apysakų, 296-se puslapiuose. Tekstą suformavo Hedino Typesetting, spausdino Litho Art Ltd., Metropolitan Toronto. Išleido Marijos Aukštaitės Literatinis Fondas. Kaina \$ 25.00. Tai geriausia dovana Kalėdų švenčių proga. Knygą galima įsigyti per A. F. Navikevičių:

Poetės Marijos Aukštaitės Centras
46 Arthur Mark Drive, Port Hope, Ontario, Canada L1A 3X1

DIDYSIS VARPININKAS V. KUDIRKA knygos sutiktuvė dalyviai. Pirmoje eilėje sėdi knygos mecenatai, dr. V. Kudirkos artimi giminiai. Iš kairės: N. Vokietaitienė, A. Lietuvninkas, U. Balskienė, J. Balskus ir J. Grigaitis. J. Tamulaičio nuotrauka

nė; bendradarbiavo J. Bielskus. Leidėjas – Akademinio Skautų Sąjūdžio Vydūno fondas. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, 1989 m. Knygos formatas 9 x 6 inč.; apimtis – 416 psl. Tiražas – 1,000 egz. Knygos techninis apipavidalinimas patrauklus: geras popieris, švarus atspausdinimas. Knygoje apstu dr. V. Kudirkos asmens ir jo šeimos įvairių nuotraukų. Įdėta ir jo numylėto smuiko nuotrauka. Knyga įdomi ir graži. Malonu ją palmti ir rankas ir skaityti, norint iš arčiau pažinti savo tautos atgimimo Didįjį Žadintoją. Tiesą sakant, tai kiekvieno tautinai sąmoningo lietuvių pareiga šią knygą įsigyti ir kaip pačią bibliją skaityti, o savo vaikams ir vaikaičiams perduoti kaip kultūrinį ginklą prieš kaimyninės Rusijos politines užmačias bei pastangas lietuvių tautą pavergti ir ją nutautinti.

Knygos "Didysis Varpininkas V. Kudirka" sutiktuvės įvyko š. m. sausio 14 d. Balzeko muziejaus salėje. Įvadinį žodį, leidėjų vardu, tarė fil. Vytautas Mikūnas, pasakydamas, kad knyga išleista – imkite ją ir skaitykite! Išvardino ir knygos mecenatus, jiems padėjo už aukas. Daugumas mecenatų yra dr. V. Kudirkos artimi giminiai, aukoję jo šviesiam atminimui, ne mažas sumas. Po \$ 1,000 aukoję: U. J. Balskis, J. Grigaitis, K. Grigaitytė-Graudienė, R. ir V. Lietuvninkaitės, A. ir K. Lietuvninkai, M. Vailukevičienė; po \$ 500 – E. Ba-rauskienė, Ad. Lietuvninkas ir Ag. Žemaitienė. Filisterė J. Variakojienė ir D. Bieskienė kiekvienam jų prisegė po baltą gėlės žiedą. Visa publika skardžiai paplojo.

P A S K A I T A

Paskaitą apie dr. V. Kudirką skaitė prof. B. Vaškeli, Lituanistinės katedros vedėjas, Illinois universitete. Jis gana plačiai nušvietė dr. V. Kudirkos asmenį, jo kultūrinę ir politinę veiklą už savo tautos egzistenciją Rusijos Caro Imperijoje. Profesorius akcentavo, kad dr. V. Kudirka buvo liberalas, ideologas ir vadovas. Jis nesmerkė nei kairių nei dešinių. Jam buvo svarbu, kad jų darbai būtų geri ir naudingi tautai. Savo kalboje paminėjo, kad tautininkai yra paveldėję dr. V. Kudirkos tautinę ideologiją ir ją išpareigojo sekti.

Paskaitininkas, kalbėdamas apie dr. V. Kudirkos pažiūras į Vatikaną, pa-

visiems. Visa auditorija ilgai plojo.

MENINĖ PROGRAMA

Vilniaus teatro du aktorai P. ir A. Steponavičiai padėklamavo dr. V. Kudirkos vieno literatūrinio kūrinio

Prof. Br. Vaškeliui, Lituanistinės katedros vedėjui, Illinois universitete, gėlę sega fil. Jūratė Variakojienė, Akademinio Skautų Sąjūdžio Vydūno fondo vicepirmininkė. J. Tamulaičio nuotrauka

ištrauką. Muziką A. Vasaitis, Lietuvių operos dirigentas paskambino dr. V. Kudirkos kelis muzikos kūrinius. Solistė D. Fanell-Eidukaitė, muzikui A. Vasaičiui akomponuojant, padainavo šias daineles: muz. Budriūno – Tykiai tykiai, Gernienės – Lietuvos laukai ir dr. V. Kudirkos kūrinių – Karvelėli mėlynasis, muz. J. Žilevičiaus. Visi šventės dalyviai nuotaikingai sugiedojo dr. V. Kudirkos tautinę giesmę – Lietuvos himną. Solistai užspūdingą dainavimą buvo įteiktos gražios gėlės, o akomponiatoriui prisegtas baltas gvazdikėlis.

VARPO REDAKTORIAUS A. KUČIO ŽODIS

Varpininkas A. Kučys, pasveikinęs knygos autorių, redaktorių ir leidėjų parašiusius ir išleidusius dr. V. Kudirkos monografiją, padarė pastabą paskaitininkui, kad apie dr. V. Kudirkos ideologiją reikia spręsti iš jo artimiausių bendradarbių pasisakymų, kaip tai: dr. K. Griniaus, dr. J. Stau-

SAPIEGŲ RŪMAI VILNIUJE

Vilniaus priemiestyje Antakalnyje (Ten, kur stovi garsioji šv. Petro ir Povilo bažnyčia) yra išlikę didelių didelių Sapiėgų statydinti rūmai. Manoma kad jau 17 amžiuje ten stovėjo mediniai Sapiėgų pastatai. 1633 m. čia mirė L. D. K. etmonas (vyr. kariuomenės vadas) Leonas Sapiėga. Didelius barokinio stiliaus rūmus, jau mūrinus, pastatydino Lietuvos etmonas, - Kazimieras Leonas Sapiėga. Jis 17 amž. pabaigoje buvo vienas iš ga-

kininkų mūši ir jų įtaka Lietuvoje krito... 1718 m. rūmai buvo išnuomoti Zofijai Jablonskai. Jau tuo metu rūmai buvo apleisti; trūko durų, langų, laiptai blogame stovyje. Per 1794 m. kovas su rusais pastatas irgi nukentėjo.

1797 m. Sapiėgų palikuonys rūmus pardavė Kosakovskiems. Jie atremontavo rūmus. 1808 m. juos įsigijo miestai, 1809 m. rūmuose įrengta ligoninė 1812 m. Napoleono žygio į Maskvą me-

Sapiėgų parko Antakalnio gatvės vartai

Sapiėgų rūmų šiaurės fasadas

lingiausių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos didikų. Iki šio karo dar buvo išlikusi paminklinė lenta rūmuose kur paminėta statybos data - 1691 metai. 1693-1694 m. Sapiėga kovojo su vyskupu Bžostovskiu ir 1694. IV. 8 d. net buvo ekskomunikuotas, t. y. atskirtas nuo Katalikų Bažnyčios. Etmonas Sapiėga tuo metu kėlė puotą savo rūmuose.

Rūmai yra trijų aukštų, su kampiniais išskirimais. Jie turi tam tikro panašumo su kitų didikų - Slušų rūmais, kurie irgi statyti tais laikais. Tiksliai Slušų rūmuose kampiniai iš-

tu ten buvo prancūzų armijos ligoninė.

Vėliau juos valdė Rusijos kariuomenė. 19 amž. viduryje rūmai rekonstruoti ir tada sunaikintas vidaus dekoras - papuošimai.

1927-28 m. pastatas dar kartą remontuojamas, pritaikomas akių ligų klinikai.

1982 m. atlikti fasadų tyrimai. Nustatyta 13-14 dažymo sluoksnių. Vartotos įvairios spalvos: pilkos, gelsvos, mėlynos.

Šiuo metu rūmai iš lauko dar turi išlikę dalį buvusių ornamentų. Yra

ta draudžiama zona. Po kiek laiko zonos plotas buvo aptvertas aukšta tvora ir paliko saugomas sargybinių su šunimis. 1941 m. pavasarį aplinkiniai gyventojai pastebėjo naktimis įvažiuojančias mašinas. Pasigirdavo lojimas, neaiškus triukšmas ir garsai.

1941 m. birželio 23 d. naktį NKVD darbuotojai naikino svarbius dokumentus ir skubiai apleido saugumo rūmus kartu išveždami daugumą politinių kalinų iš Kauno kalėjimo. Dalis kalinų sugebėjo užkinti kamery spynas ir išsigelbėjo nuo išvežimo. Išvežtieji buvo masiniai nužudyti Červenėje-Gudijoje. Po kelių dienų likusius saugumo rūmus perėmė mūsų laikinoji vyriausybės administracija. Saugumo rūmų garaže rasta kraujo žymės.

Kas dėjos už aukštos tvoros paaiškėjo po kelių savaitių. Vokiečių sargybinių priežiūroje žydų tautybės vyrai atkasė pušaitėmis apdintą sklypą. Iškasoje duobėje surasta 24 vyrų ir vienos moters lavonas. Žudynėms išaiškinti komisija nustatė, kad dauguma aukų yra užmušti kietais bukais daiktais į galvą. Sužalojimų rasta ir kitose kūno vietose. Keli asmenys pasakojo, kad yra matę iš mašinos tempiamus žmones ir metamus duobėse, smogus plaktuku galvon. Nustatyta, kad žudynės buvo vykdomos 1941 m. gegužės mėn. pabaigoje ir birželio pradžioje. Aukos yra politiniai kaliniai, kalinti Kauno kalėjime. Spėjama, kad nelaimingieji galėjo būti užmušami kapinėse ir saugumo rūmų garaže. Pasmerktieji kaliniai būdavo nukankinami NKVD rūmuose.

Dalis aukų atpažinta; sudarkytus lavonus atpažinti padėjo rūbų liekanos. Petrašiūnų gyv. K. Trakienė atpažino savo vyro lavoną iš perduoto kalėjimo palto. Atpažinta jos vyro dviejų brolių ir sesers lavonai. Šie buvo suimti 1940 m. birželio 27 d.

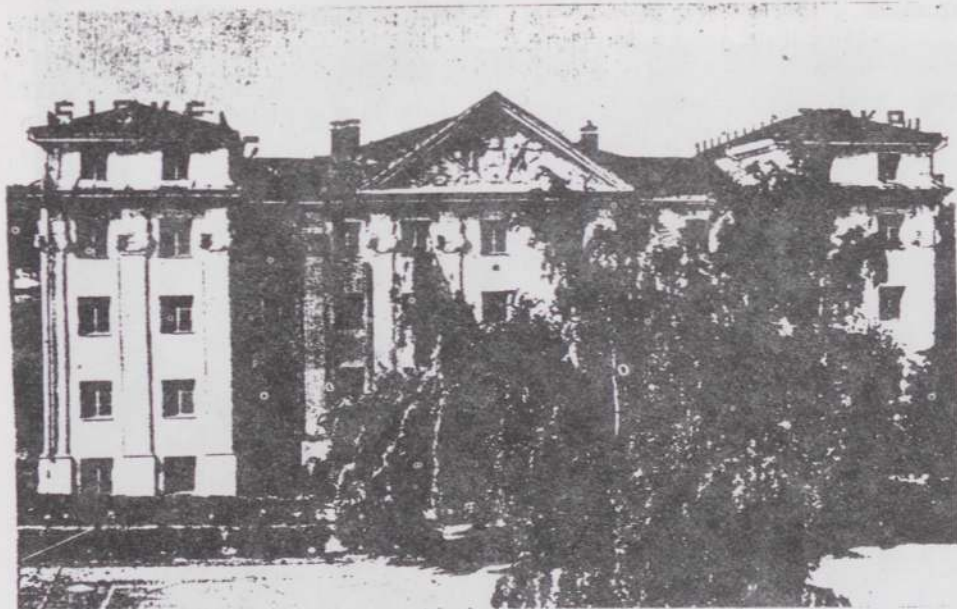
1941 m. gruodžio mėn. pasirodė skelbimas, kad Ažuolyne (šalia Kūno Kult. Rūmų) bus kariami trys žiaurūs enka vedistai, būtent: V. Baronas, A. Slapšys, A. Vilimas. Spaudoje paminėta, kad Vilimas prisipažino dirbęs NKVD Kaune ir rūmų garaže nužudė 29 lietuvius, tačiau ginas, kad juos kankinęs.

Apsiniaukusios dienos popietę susirinko žmonės nurodytoje vietoje prie didelio ažuolo, ant kurio šakos kabojo trys virvės. Iš privažiavusios dengtos mašinos išlipo ant lentos trys tamsiai drabužiais vyrai su surištomis rankomis. Uniformuotas vokiečių uždėjo ant jų kaklų kilpas. Staigiai ištempė virves - du pakibo, tačiau trečias smuko žemėn. Ekzekuciją užbaigė pistoleto šūvis nukritusio galvon.

Politinio archyvo duomenimis - Baronas, Slapšys ir Vilimas buvo revoliucinio judėjimo Lietuvoje dalyviai, už komunistinę veiklą yra kalėję. Paaiškėjo kad visi trys 1941 m. rudenį grįžo Lietuvos vadovauti kovinei organizacijai. Prieš keletą mėn. kauniečiai pradėjo domėtis Pažaislio miško istorija. Daug įvairios informacijos prisijusta Vyriausybinei komisijai. Tyrimą atlikti pavesta Kauno miesto prokuratūrai. Prokuratūros darbuotojų nuomone ligšiolinė surinkta medžiaga nėra pakankama, o laiškuose tiesioginių tų dienų liudininkų paminėtų tariamų žudikų ir gyvų nėra. Vyriausybinei komisijai neaišku kas Pažaislio smelyne buvo sušaudyta, kodėl, kiek, ir už ką ir kas tikrieji žudikai.

Pokario metais Ažuolyne, ekzekucijos vietoje įruošta memorialinė lenta. Pažaislio žudynių vietoje buvo pasodinta kryžiaus formos eglių alėja, tačiau pokario metais daug jų prapuilė, nes ši vieta panaudota kapinėms.

Č. Vištamas

Buiv. Slušų rūmai

sikišimai daug ryškesni - didesni (P. S. Palyginti pridėtas Slušų ir Sapiėgų rūmų vaizdas).

Senieji Slušų rūmai irgi senovėje turėjo tik tris aukštus (Žiūr. L. L. 1989 m. Nr. 25).

Sapiėgų rūmai stovi dideliame parke, kurs apsuptas mūro tvora su trimis barokiniais, mūriniais vartais. Iš jų gražiausi yra Antakalnio gatvės vartai. Jie dideli, su pagražinimais.

Sapiėgų parkas vienu šonu jungiasi su Trinitorių bažnyčia ir vienuolyno pastatais. Trinitoriams bažnyčia irgi statė Sapiėgos, 1694-1717 metais. 1734 m. bažnyčioje įrengtos kriptos Sapiėgoms laidoti. Tuo būdu ir Sapiėgų rūmai ir Trinitorių bažnyčia bei vienuolynas esmėje sudarė Sapiėgų valdos plotą.

Sapiėgų rūmai dėl perstatymų bei remontų prarado dalį savo senovinio grožio. Pavyzdžiui rūmų fasadas turėjo pirmame aukšte atviras arkines galerijas, kurios vėliau buvo užmūrytos, tuo sudarkant rūmų fasado išvaizdą bei stilių (žiūr. pridėtą rūmų vaizdą).

Dėl Sapiėgų šeimos likimo rūmai turėjo kitų savininkų ir dėl to visokių pertvarkymų.

1700 m. Sapiėgos pralaimėjo Val-

dar išlikę stuko reljefai, langų papuošimai. Vidus, deja, dėl perstatymų labai apnaikintas. O tuomet, 17 amžiuje, rūmus dekoravo garsūs italų menininkai: P. Pertti, G. M. Salli. Jie taipgi puošė šv. Petro ir Povilo bažnyčią.

Rūmuose grindys buvo parketo, o viename kambaryje - marmuro. Deja tas viskas buvo sunaikinta.

Vis dėlto reikia džiaugtis, kad rūmai išliko iki mūsų laikų ir kad jie dar parodo turėtąjį grožį. Jie, kaip ir Slušų rūmai, sudaro dalį Lietuvos sostinės Vilniaus istorinio palikimo!

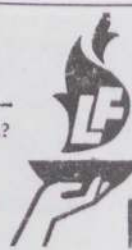
M.

PAŽAISLIO MIŠKO TRAGEDIJA

Kauno miesto pakraštyje, dešiniajame Nemuno krante, baigiasi Pažaislio miškas. Daugelis kauniečių atvykavo pasigrožėti gamtovaizdžiu ir aplankyti gražią boroko stiliaus bažnyčią, jos įdomius požemius, kur palaidoti bažnyčios fondatoriai ir vienuoliai atsiskyrėliai. Jauno šilo plotas panaudotas didelėm Petrašiūnų kapinėms.

1940 m. rudenį tarybinės valdžios potvarkiu, dalis kapinių buvo paskelb-

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas, pavadė po dvi-taškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, atst. = atstovauja, asm. = asmuo, suma po pavadės = įnašų iš viso.

1989 m. spalio mėn.

3 x \$5 Cejauskas A., \$5; Kireilis dr. R., \$5; Shatinskas E. & M. atm. įn.; \$5.

8 x \$10 Dranginis Rev. A., \$10; Gudzevich E., \$10; Klukys v., \$30; Lirgameris Eugene atm. įn., \$410; Miliukevičius J. atm. įn., \$10; Strolia F. ir T., \$10; Turulis Vladas atm. įn., \$405; Varn-Varnas Nijolė, \$110.

1 x \$15 Mažeika Alf. ir Anna, \$30.

5 x \$20 Kasparavičiūtė Petronėlė, \$445; Noreikienė Marija, \$320; Rydlinski C., \$20; Stasiūnienė Liucija, \$220; Willeke K. ir A., \$20.

1 x \$20.61 Boreisis A., \$20.61.

6 x \$25 Damušytė Gintė, \$25; Garbus Richard, \$50; Matulaitienė Jadvyga, \$25; Norkus Alfonsas atm., \$125; Stočkienė Alma, \$25; Vale Michael atm., \$25.

1 x \$30 Klossis Walter, \$65.

13 x \$50 Baltrušaitis Vladas atm. įn.: Baltrušaitienė Elena, \$150; Botyrius Julius, \$50; Dapkus Petras ir Ilona, \$150; Gintautienė Veronika atm. įn.: Tack Regina Radas, \$640; Gurėnas Bronius ir Marija, \$1,200; Juknevičius Jonas Gen. Štabo Plk. Itn. atm. įn.: Juknevičienė Elena, \$400; Kontvis A., Ph. D., \$350; Krikščiūnas Monika, \$50; Meškauskas Jonas, Ph. D., \$100; Milkovaitis Karolis, \$50; Neu Harry ir Leonida, \$150; X, \$550; Valdukaitis Margarita atm. įn.: Masaitis Liliana, \$50.

1 x \$75 Lietuvių Padėkos Paminkio Fondas: įm. LB Palm Beach Co. apylinkė Dr. A. Stankaus, V. Mozoliausko ir V. Pažukaitės atm., \$6,675.

52 x \$100 Adomaitis Jonas ir Ona, \$110; Apeikis Vytautas ir Nelė, \$600; Augus Victor ir Marcella, \$200; Bajorinas Stasys atm. įn.: Makaras Antanas ir Cecilia, \$100; Bandzevičius Kazimieras, \$1,400; Bulota Vytautas, \$100; Černius Kazys ir Filomena, \$3,400; Cibavičius Vladas atm. įn.: Cibienė Marija, \$400; Čyvas Juozapas atm. įn.: įm. 8 asm., \$100; Dirginčius Justinas ir Elena, \$1,100; Eiva Aloyzas ir Alexandra, \$100; Gailiūnas Vytautas ir Angelė, \$200; Girnius Vytautas ir Jada, \$400; Jasas Adomas P., \$654; JAV LB East St. Louis apylinkė, \$2,300; Jonynas Algirdas ir Saulė, \$200; X, \$1,100; Jurgutis Marcelinas ir Ona, \$200; Jukūnas Algis ir Laima, \$900; Kasparas Pranas, \$900; Kasputis Eleanor C., \$100; Kulbokas Vladas ir Veronika, \$700; Lanyas Petras, \$600; L.S.S.T. Romo Kalantos Kuopa, \$650; Majauskas Kazys ir Elena, \$500; Markalonis William J., \$1,200; Masaitis Antanas ir Žibutė, \$100; Mažeika Vaclovas ir Vanda, \$700; Mickus Albinas ir Antanina, \$200; Mikučiauskas Alfredo ir Alicia, \$100; Miliuskauskas Petras ir Stasė, \$100; Miškinis & Associates, \$100; Navickas Peters, \$410; Newman Milda, \$100; Pabedinskienė Bronė atm. įn.: Pabedinskis Kazys, \$900; Palubinskas Kun. Vytautas, \$110; Plėnys Kazimieras atm. įn.: Plėnienė Sofija, \$1,550; Prunskis Jonas ir Vanda, \$1,600; Pupelis Adolfas ir Jadvyga atm. įn.: Jurkūnienė Laima, \$4,805; X, \$1,800; Rubšys Kun. Antanas, \$300; Rudaitytė Indrė įm. Marcelė Rudaitienė gimtadienio proga, \$100; Rušėnienė Ona, \$300; Rūta Tadas Kęstutis, \$900; Šapalas Pranas ir Hortenzija, \$1,150; Sipavičius Zigmas ir Laimė, \$100; Staniulis Česlovas atm.: Staniulienė Adelė, \$1,000; X, \$100; Vaineikis Juozas, \$3,100; Vasaitis Alvydas ir Vitalija, \$300; Vitkus V. ir V. atm. įn.: Vitkus Eduardas, \$100; Žiūris Baltramiejus ir Julija atm. įn.: Svotelienė Marija, \$100.

1 x \$150 Naudžius Jonas ir Emilija atm. įn.: Jankūnas Kazimieras, \$175.

20 x \$200 Baras Stasys ir Elena, \$4,800; Brazis Algirdas ir Aldona, \$1,200; Dočkus Kostas ir Jadvyga, \$900; Gradinskas Jonas ir Ona, \$2,400; Grinkevičiūtė dr. Dalia atm. įn.: Milukas Viktoras ir Leokadija, \$200; Jadviršis Jonas ir Angelė, \$700; X, \$1,600; Karas Arvin ir Rita, \$200; Kižys dr. Juozas ir Agnė, \$1,200; Krasauskas Mečys ir Elena, \$1,200; Kučiūnas Aleksandras ir Jūra, \$200; Pabrėža Aleksas ir Aleksandra, \$2,200; Prialgauskas Bronius atm.: Prialgauskienė Stasė, \$600; Ragas dr. Leonidas ir Praurimė, \$1,200; Ročkus dr. Benediktas ir Gabrielė, \$1,200; Šležas dr. Adolfas ir Algė, \$2,000; Urba dr. Vytautas ir Aldona, \$1,860; Varnelis Apolinaras ir Jadvyga (mirusi), \$4,300; Vilkutaitis Keturakis Juozas atm. įn.: Vilkutaitis Vytautas, \$200; Vitkus Aleksas ir dr. Danguolė, \$1,600.

1 x \$250 Vilutis Antanas ir Birutė, \$250.

1 x \$260 Momkus Vaclovas ir Margarita, \$1,860.

2 x \$300 Gedmintas Juozas ir Leonija, \$1,000; Manelis Petras ir Valentina, \$815.

7 x \$500 Ambrozaitis dr. Kazys ir Marija, \$6,580; Grybauskas dr. Vytenis, \$1,700; Liaukus Justinas ir Elena, \$2,400; Mackiewicz, David H., \$1,000; Mickevičius Gediminas ir Zota, \$2,000; Paliulis Juozas ir Jadvyga, \$600; Žitkus Pranas atm.: Žitkienė Janina, jo mirties 2-ry metų proga, \$1,400.

1 x \$700 Kšečkauskienė Marija ir Liudvikas (miręs), \$1,400.

1 x \$800 Turčinskas Juozas atm. įn.: Vaineikis Juozas, \$1,000.

13 x \$1,000 X, \$1,000; Blumenfeld dr. Sofija Oželis, \$1,000; Bradley Russell ir Aldona, \$1,000; Grižė-Jurgelevičius Stasys ir Barbora (mirusi), \$10,500; Kaunas dr. Ferdinandas ir Vanda, \$11,300; Kovenė Bronė A., \$1,000; Krucas Bronius ir Anelė, \$1,500; Naikelis Juozas, \$5,000; Ringus dr. Edmundas, \$2,400; Sapetka Kazimieras, \$10,000. Standard Federal Bank, \$1,100; Valaitis dr. Jonas ir Joana, \$6,800; X, \$1,000.

2 x \$10,000 Stočkus Albertas testamentinis palikimas, \$10,325; Vaitkus Andrius atm.: Vaitkienė Marija, \$13,421.

Iš viso \$49,595.61.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1989.X.31 pasiekė 4,361,008 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 2,537,586 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 1,154,840 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOS CORPORATION, CHICAGO, IL.“

SACHAROS DYKUMOS PANTERA

J. VILUTIS

Gyvenime būna nemažai faktų, kai netinkamo aplinkoj gimusi didelės energijos bei perdidelės ambicijos asmenybė, ima savo užsibrėžtus siekius vykdyti. Bet tie siekliai dažnai būna tos asmenybės jėgoms perdideli, todėl lieka neįvykdyti. Tačiau kol užsibrėžtus tikslus vykdančiai asmenybė bei tai paaiškėja, ji pridaro kitiems žmonėms ir net ištisoms tautoms daug žalos bei kančių.

Tokia plačių aspiracijų asmenybė yra Lybijos diktatorius plk. Muammar Qaddafi. Gimęs 2-jo pas. karo gale Saharos klajoklių beduinų šeimoje, tarnavęs Anglijos kariuomenėje, jis būdamas vos 27 metų amžiaus, paėmė į savo rankas Lybijos valdžios vairo.

Lybija yra didelis, šiaurinės Afrikos kraštas, kurio 92 nuoš. teritorijos sudaro Saharos dykumą. Lybijos gyventojų skaičius - 4,270,000, kurių 97 nuoš. sudaro arabai, barbarai.

Tapęs Lybijos valdovu, Qaddafi greit pasišovė sukurti Arabų imperiją. Jis pirmiausia mėgino Lybiją sujungti su savo didžiuoju kaimynu - Egiptu. Bet egiptiečiai, dėl Qaddafi didelių aspiracijų, nuo sąjungos atsiskyrė. Vėliau jis susitarė sudaryti sąjungą su Tunijja, dar vėliau - su Sirija. Bet visos tos sąjungos nebuvo realizuotos, nes Qaddafi visur talkėsi užir ti vadovaujančią rolę.

Nieko nepešęs diplomatinėmis kombinacijomis, Qaddafi metėsi į karines avantiūras.

Po 1970 -tųjų metų visa dešimtmetį Lybija pradėjo ginkluotis Egipto bei Sudano revoliucinėms grupėms ir kitų kraštų teroristams. Sovietų Sąjungai tokia Qaddafi veikla labai patiko, todėl ir pačią Lybiją apginklavo moderniais ginklais. Tarp abiejų valstybių susidarė gana glaudūs, draugiški santykiai. Turėdama modernių ginklų karinių lėktuvų, Lybija 1977 m. susikirto net su Egiptu.

Tais pačiais metais Lybijos kariu-

menė okupavo Čado šiaurinę sritį, kur yra gausūs urano klodai. O 1979 m. Lybijos kariniai daliniai dar gliau įsibrovė į Čado teritoriją. Lybijos kariuomenė suorganizavo sau palankius partizanus, kurie pareiškė nerą Čadą prijungti prie Lybijos.

Tai, žinoma, labai nepatiko Prancūzijai ir Čado kaimyniniams kraštams. Atvykęs į Čadą prancūzų kariuomenės ekspedicinis korpusas, pareikalavo Lybijos kariuomenę iš ten išsinešdinti. Qaddafi savo karius laikinai iš ten atitraukė. Bet prancūzams grįžus namo, vėl Lybijos kariniai daliniai atsikraustė į Čadą. Čia jie išbuvo iki 1987 metų vidurio, kol pati Čado kariuomenė pagaliau lybiečius išspaudė iš savo krašto.

* * *

Visą 20-ies metų valstybės valdymo ir politinių bei karinių avantiūrų laikotarpį Lybijos diktatorius Muammar Qaddafi buvo ištikimas teroristų globėjas. Visokios krypties ir tikslų tarptautiniai teroristai čia rasdavo ir teberanda saugų uostą. Čia buvo suorganizuota net terorizmo mokykla. Netoli nuo Tripolio vokiečių chemikams padedant, buvo pastatytas ir įrengtas nuodingų dujų fabri-

kas. 1985 m. gruodžio mėn. Vienos ir Romos aero uostuose, atvykę iš Lybijos arabų teroristai iššaudė po keletą Holiką prie Izraelio lėktuvų linijos biuro laukiančių keleivių, daugiausia žydų.

Qaddafi ranka pasiekė net Vakarų Berlyną, 1986 m. jo agentai padėjo bombą vienoje Berlyno šokių salėje, kur atvykdavo praleisti laisvą laiką Berlyne esančios amerikiečių igulos kariai. Sprogusi bomba užmušė vieną Amerikos kari ir jo šokių partnerę užsienietę. Keletą karių sužeidė.

Tada JAV Pentagonas pasakė "Gana". JAV iš D. Britanijos esančios karo aviacijos vieną naktį pasiuntė

22 bombonešių eskadrą į Europos Vakarų krantus Lybijos sostinę Tripolį. Bombonešiai apmėtė bombomis miesto rajoną, kur yra Qaddafi buveinė. Nors jo buveinė buvo apgriauta, bet diktatorius išliko sveikas, nes buvo išvykęs į užmiestį.

Tą pačią naktį buvo bombarduotas ir Bengazis miestas bei jo uostas

* * *

Po šios pamokos Lybijos diktatorius aprimo. Nors jis grasino Amerikai atkeršyti ir padėti bombas šiame krašte, bet vis tik nemėgino tai padaryti. Turbūt įsitikino, kad teroras yra rizikingas dalykas. Laikui slenkant, Qaddafi pradėjo flirtuoti su kaimyninių valstybių vadais, bet šie juo nepasitikė. Jie teigia, kad Qaddafi tebėra to regiono stabilumo grėsmė ir tarptautinio terorizmo rėmėjas. Garsojo teroristo profesionalo Abu Nidalo buveinė Lybijoj irgi dar tebėra.

Tačiau kai kurie politikai mano, kad Saharos panteros dantys jau iškliebė. Praeitų metų rudenį Qaddafi pasikeitė vizitais su Egipto prezidentu Hosni Mubarak ir užbaigė nepopuliarią karą su Čadu. Qaddafi išsijungė ir į Arabų "Mahgreb" sąjungą, kuriai priklausio ir jo buvęs priešai - Marocco ir Tunizijos vadai. Jis pajuto kokį nepatogumą sudaro atstumtojo buklė.

Qaddafi taip pat pradėjo puoselėti prekybos santykius su Vakarų valstybėmis ir ieškoti jų kapitalų investavimo, nes didžiulės Čado karo išlaidos ir naftos kainų kritimas, gerokai patušino Lybijos valstybės iždą.

Kaip ten bebūtų pulkininkas Qaddafi vis dar tebesvajoja tapti Islamiškos imperijos vadu.

DEMONSTRACIJOS
VOKIETIJOJE

BERLYNAS, - sausio 23 d. Vokietijos Demokratinėje Respublikoje įvyko nemaža demonstracijų. Jų šūkiai buvo įvairiausi - nuo raginimų suvienyti Vokietijas iki reikalavimų įsteigti pramonės įmonėse specialias gamybos tarybas.

Didžiausia, daugiau nei 100 tūkstančių žmonių subūrusi manifestacija buvo Leipcege. Ji įvyko "Naujojo forumo" raginimu. Savo šūkius skelbė VDR, krikščionių demokratų sąjunga Mitingo pobūdį nusakė transparantai, reikalaujančys paleisti ir ekspropriuoti VVSP-DSP. Dalyviai buvo netolerantiški tiems, kurie laikosi kitokių požiūrių. Beveik kiekvienas, nesutinkąs su reikalavimais suvienyti, buvo nušvilpiamas. Demonstrantams vėl dailio lapelius neofašistinės "Respublikonų partijos aktyvistai".

Potsdame demonstraciją surengė socialdemokratai. Jie ragino rinkimines kovas metu toleruoti kitaip manančius demokratų, tačiau ir nenu-moti ranka į ekstremistų veiksmus.

Švėrine surengtame mitinge atstovai pareikalavo steigti demokratines gamybos tarybas. Jų nuomone, tokių tarybų reikia, kad būtų galima kurti bendras su Vakarų Vokietijos atstovais įmones, tai yra tokias, į kurias būtų investuojamas Vakarų Vokietijos kapitalas. Gamybos tarybos turi būti organai, dalyvaujantys valdyme ir kontroliuojantys bendrą nuosavybę Demonstrantai ragino įsteigti stiprias nuo partijų, vyriausybės ir ūkinių vadovų nepriklausomas profesines sąjungas.

Pirmoji šiais metais demonstracija įvyko VDR sostinėje. Daugelis atėjo su savo darbo transparantais, ku-

Epigrama

Du didieji - vienas tonas,
Washingtonas ir Maskva,
ten kaviaras, čia bekonas,
romas, džinas ir kava.

Egzaltacija suvystė,
natūralu? - gal ir ne? ...
tik glaudesnė gimnystė
po detantės milinė.

Kęstutis Radvilėnas

Pas mūsų nuolatinę skaitytoją Pr. Jakutienę iš okup. Lietuvos lankėsi dukterėčios, kurios išbuvo visą mėnesį ir atšventė jos gimtadienį. Iš kairės: Vera Stankevičienė - inžiniere -architektė ir Sandra Juzevičienė - prekybininkė.

riuose buvo parašyta raginimai per gegužės 6-sios rinkimus nebalsuoti už VVSP-DSP atstovus. Panašius reikalavimus kėlė demonstrantai Magdeburge, Halėje, Zulyje ir kituose miestuose. Ten demonstracijos e iš viso dalyvavo daugiau kaip 200 tūkstančių žmonių.

Pasikalbėjimas Su
Generolais

Lietuvos pasiuntinybės rūmuose Maskvoje įvyko LTSR deputatų pasikalbėjimas su TSRS gynybos ministru D. Jazovu ir kitais generolais. Tarp deputatų dalyvavo ir prof. V. Landsbergis ir Brazauskas. Pasikalbėjimo tema: Tarybinė armija ir Lietuva.

Deputatas M. Laurinkus pasakė, kad padėtis Lietuvoje sunkiai kontroliuojama. Rinkėjai reikalauja iš mūsų konkrečių žingsnių. Siūloma atkurti nacionalinius junginius, 16-ąją Lietuviškąją diviziją.

D. Jazovas pasakė, kad kariuomenėje tarnauja 31,000 kareivių iš Lietuvos.

Statybiniai daliniai nebus likviduojami, bet į juos bus siunčiama kuo mažiau lietuvių.

Jonas A.GIBAITIS

ADVOKATAS

TELEFONAS: 776-8700

6247 So.KEDZIE AVE. CHICAGO IL 60629

TALMAN Grocery & Deli

NAME GAMINTAS LIETUVIŠKAS MAISTAS;

KEPSNIAI

UŽSAKYMAI PRIIMAMI PARENGIMAMS IR

VESTUVĖMS

Savininkai: M.L.Kupcikevičiai

2624 West Lithuanian Plaza

Court, Chicago, IL 60629

Tel.434-9766

TULPĖ

SAVININKĖ

RESTORANAS

Juzė Augaitienė

2447 West LITHUANIAN PLAZA COURT

/ 69-th Str./ Tel.925-1123

Chicago, Ill. 60629

SVEIKAS LIETUVIŠKAS MAISTAS

Atidaryta kasdien, atremontuotos vidaus patalpos, padaugintas stalų skaičius. Atsilankę - įsitikinsite.

Midland Federal

Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžiosMARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400PASSBOOK
SAVINGS...

the best way to save regularly!

High Interest Rates
Paid on SavingsInterest Compounded
Daily and Paid QuarterlyMutual Federal
Savings and Loansee us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES

ESLIC

2212 WEST CERMACK ROAD
CHICAGO, ILL. 60608

PETER KAZANAUSKAS, Pres.

Tel.847 - 7747

Hours: Mon.Tue.Fri.9-4
Thur.9-8, Sat.9-1SERVING CHICAGOLAND
SINCE 1905

A - J MEATS

Prime & Choice

SKANIAUSIOS LIETUVIŠKOS ŠVIEŽIOS IR RŪKYTOS DEŠROS
DELIKATESŲ SKYRIUS

2433 W. LITHUANIAN PLAZA COURT, CHICAGO, IL 60629

Tel.436-6888

ANTANAS PLIENIS

Knights of Lithuania	25.00	Janina ir Vincas Dovydaičiai	
Edvardas Eidėjus, Chicago	10.00	San Clemente	50.00
Zigmas Mikūšis, Chicago	10.00	Liudas Tamošaitis, Woodhav.	10.00
K. Šeštakas, Dorchester	10.00	Margar. Balčiūnas, Woodhav.	15.00
Elena Gaizutis, Chicago	5.00	Bronė Kaselis, Chicago	8.00
Liudas Krolis, Chicago	10.00	Joseph Augutis, Rockford	8.00
J. Babrys, Gulfport	5.00	Bronė Motušis, Cicero	10.00
Elena Filek, Chicago	10.00	St. Jonaitis, Canada	8.00
Marijus Blynas, Cleveland	10.00	Kazys Mereckis, St. Petersburg	5.00
Br. Kamantauskas, So. Boston	20.00	Petras Petrušaitis, Racine	8.00
Aldona Rimas, Chicago	20.00	Mykolas Vitkus, Bay Harbor	25.00
Jonas Vilimas, Chicago	15.00	E. Šlekys, Toronto	8.00
Aldona Adamkevičius, S. Boston	20.00	Juozas Mikulis, Westchester	10.00
Algirdas Boreišis, Phoenix	10.00	Jonas Skeivelas, St. Catharines	3.00
X. Y. Richmond Hill	10.00	Roman Biliūnas, Vienna	25.00
Juozas Lekas, Chicago	20.00	K. Daunys, Toronto	8.00
Praksida Jakutis, Dorchester	10.00	Kostė Ancerevičius, Chicago	3.00
A. Rutkauskas, Albany	8.00	Julius Mačiulis, Chicago	5.00
St. Dubauskas, Clarendon Hills	25.00	Vladas Navickas, Chicago	8.00
Leonas Morkūnas, Chicago	3.00	Jonas Purtilis, St. Petersburg	10.00
VI. Kriaučiūnas, Canada	8.00	Vladas Gedmintas, St. Petersb.	13.00
Ignas Petrauskas, Chicago	26.00	B. P. Juodelis, Willowbrook	8.00
Jonas Palšis, Palos Hills	6.00	Anthony Pileckas, Sunny Hills	3.00
Jonas Šiaučiūnas, Cicero	60.00	Eleonora Tutinas, Brooklyn	3.00
Ona Vyšniauskienė, Cicero	10.00	Janina Valiūšaitis, Stamford	3.00
Vyt. Vilkutaitis, Cleveland	23.00		
Antanas Sereika, Chicago	8.00		
Juozas Skaudys, Texas	10.00		
Dr. C. K. Bobelis, St. Petersburg	50.00		
Jonas Žvirblis, Grand Rapids	8.00		
A. Aškis, Berwyn	8.00		
L. Kašubaitė, Brooklyn	3.00		
Kazys Balsevičius, Seminole	3.00		
Mykolas Barauskas, Los Ang.	3.00		
Elzbieta Ribokienė, Brockton	3.00		
Kl. Stravinskis, Beverly Shores	11.00		
Danys Mikeliūnas, Michigan City	8.00		
Ben. Dunda, Cicero	10.00		
Jonas Dekeris, Cicero	25.00		
Juozas Vilkas, Gulfport	8.00		
Mečišlovas Žeimys, Chicago	15.00		

NIJOLĖ NAUSĖDIENĖ, gyv. Lock-
porte, IL užsakė LAISVĄJĄ LIETU-
VĄ kaip dovaną savo globėjui A.
Butkevičiui, gyv. Chicagoje.
Sveikiname A. Butkevičių išjungus
į L. L. skaitytojų tarpą.

Geriausia dovana Prof. A. VOLDEMARIO Raštai I ir II tomas

MIELI SKAITYTOJAI, prašome įsigyti šiuos du tomus ir kitiems
pasiųsti kaip dovaną, tuo paremsite LAISVOSIOS LIETUVOS kny-
gų leidyklą.
I ir II tomo kaina tikrai \$ 20.00. Kanadoje \$ 25.00 US.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio išleistos premijuotos knygos:	
1. J. Gliada - Aitvarai ir Giria.....	\$ 4.00
2. A. Kairys - Ištikimoji Žolė.....	\$ 4.00
3. A. Baronas - Vėjas Lekia Lyguma.....	\$ 4.00
Kitos knygos:	
4. St. Jakubickas - Kas yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdis.....	\$ 5.00
5. St. Jakubickas - Dienos įvykių Sūkuriose 1915-1986.....	\$ 10.00
(Gyvenantys Kanadoje St. Jakubicko knygas užsisako šiuo adresu: V. Jakubickas, 254 Connaught Ave., Delhi, Ontario, N4B 1L4, Canada)	
6. V. Bražėnas - Samokslas Prieš Žmoniją.....	\$ 2.50
7. M. Blynas - Lietuvos Senovės Paminklai.....	\$ 10.00
8. M. Blynas - nostradamus ir Pranašystės (išspauda...)	-
9. M. Blynas - Lietuvos reikalais.....	\$ 6.00
10. M. Blynas - Gynybinių Vilniaus Sienų mugrovimas.....	\$ 3.00
(Vertimas)	
11. M. Blynas - Tikroji Praeitis.....	\$ 6.00
12. M. Blynas - Lietuvos Senovės Palikimas.....	\$ 5.00
13. Valerijonas Šimkus - Atsiminimai I dalis.....	\$ 10.00
14. Valerijonas Šimkus - Atsiminimai II dalis (bus išleista)	-
15. B. Kemežaitė - Sudiev! Aš Išeinu.....	\$ 4.00
16. A. Kašubaitė - Žirgeliai (Eilėraščiai).....	\$ 2.50

Prašau užpildyti ir iškirpus pasiųsti LAISVĄJĄ LIETUVĄ,
2618 West 71-st Street, Chicago, IL 60629.
Siunčiu \$ 22.00 metinę prenumeratą ir prašau siųsti LAISVĄJĄ
LIETUVĄ.
Siunčiu \$ už nurodytas knygas
Vardas ir pavardė
Numeris ir gatvė
Miestas, valstija ir pašto zona

Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje
įvyks iškilmingos pamaldos, giedos
parapijos choras. Taip pat pamaldos
įvyks Liet. evang. lut. "Tėviškės"
parapijos ir "Ziono" Liet. ev. lut.
bažnyčiose.

Sekmadienį, vasario 18 d., 2 val. p.
p. Marijos Aukšt. mokyklos auditori-
joje įvyks iškilmingas minėjimas -
akademija. Po jos bus meninė prog-
rama.

ALTos Chicagos skyrius kviečia
visus Chicagos ir apylinkių lietuvius
minėjime kuo gausiau dalyvauti ir at-
likti savo tautinę pareigą.

ATVIRAS LAIŠKAS GERBIAMIEMS DAKTARUI J. ADOMAVIČIUI IR DAKTARUI A. PAULIUI

Nuolat prisimenu Jus, mielieji ma-
no geradariai, ypač dabar, kai mano
mama po operacijos pradeda sveikti.
Tikimės, kad ir toliau viskas klos-
tysis sėkmingai.

Dėkoju Dievo valiai, atvedusiai ma-
ne trumpam į Čikagą ir nukreipusiai
pas Jus, daktare Adomavičiui ir dak-
tare Pauliui. Tik Jūsų dėka mama
vėl pradės vaikščioti, džiaugtis gy-
venimu ir nešti džiaugsmą kitiems.
Be Jūsų gerumo, daktare Adomavi-
čiui, aš nebūčiau įstengusi nupirkti
mamai klubo sąnarių, o be Jūsų, dak-
tare Pauliui, įgudusių rankų ir pasiau-
kojančio darbo nebūtų taip kvalifikuo-
tai ir greitai atlikta ši sudėtinga ope-
racija, Lietuvai dar toli iki šios rū-
šies operacijų, o žmonės serga ...
Kauno klinikos ilgai minės "ameriko-
ną daktarą", kuris, atvykęs aplankyti
Lietuvos, matė... operaciję. Tikiosi
daktare Pauliui, kad skrydis per At-
lantą buvo sėkmingas ir Jūs laimin-
gai grįžote į namais tapusią Čikagą.

Brangieji, Jūs atplėšti nuo Tėvy-
nės, nelikote abejingi jos žmonėms,
savo gerumu ir pasiaukojimu Jūs su-
artinote likimo išblaškytą tautą ir
įkvėpiat mus daryti viską, kad vėl
Lietuvoje būtų gera visiems jos vai-
kams.

Sveikatos Jums, Gerbiami daktare
Adomavičiui ir daktare Pauliui, sek-
mės Naujuose 1990-se Metuose.
Su giliu dėkingumu

Irena Šemberienė ir
Monika Šarkauskienė

LIETUVIAI JUNGINIŲ AMERIKOS VALSTIJŲ TELEVIZIJOJE

Gorbačiovo apsilankymo okupuotoje
Lietuvoje proga Jungtinių Amerikos
Valstijų televizijos stotys davė dau-
gybę įvairių pranešimų lietuvių į-
vykių Lietuvoje. 1990 m. sausio 11 d.
MacNeil / Lehrer programoje dalyva-
vo prof. Vytautas Vardys ir komenta-
vo apie Gorbačiovo apsilankymo reik-
šmę Lietuvos laisvės bylai.

1990 m. sausio 11 d. Koppel ABC
"Nightline" programoje dalyvavo Al-
gimantas Čekuolis iš Vilniaus ir Vla-
dimir Posner iš Maskvos. Ypatingai
gerai pasirodė A. Čekuolis kuris, pa-
klaustas ką jis galvoja apie galimą
Lietuvos atsiskirimą nuo Maskvos
imperijos, atsakė, kad mums atsiskir-
ti nereikia, nes mes niekada su Mask-
va nebuvome susituokę; tik Maskva
mus jau daugiau kaip 50 metų prie-
vartauja. Rusija turi tik pasitraukti
iš Lietuvos ir visos problemos bus
išspręstos.

1990 m. sausio 15 d. C-Span televi-
zijos programoje užtrukusią pusant-
ros valandos (6:30 - 8 p.m. EST)
Jonas Bobelis, ELTOS Informacijos
ir politinis direktorius, plačiai apibū-
dino Lietuvos okupacijos situaciją,
Hitlerio-Stalino paktą, nelegalų Lietu-
vos įjungimą į Sovietų Sąjungą ir pa-
brėžė, kad įvykių okupuotoje Lietu-
voje nėra etninė problema, kaip so-
vietai mėgina skelbti, bet teisėta ko-
va už valstybinę nepriklausomybę, ku-
rią sovietai Hitlerio-Stalino pakto pa-
sekmė pavogė. Po to atsakė į kom-
mentatoriaus Lewis Ketchem ir tel-
efonų klausimus kartu su armėnų ir
ukrainiečių atstovais.

(ELTA)

Vasario 16 Minėjimas Clevelande

Lietuvos nepriklausomybės atsta-
tymo 72-jų metų sukakties minėjimas
įvyks sekmadienį, vasario mėn. 18 d.,
sekančia tvarka:

10 val. - Šv. Mišios Dievo Motinos
parapijos bažnyčioje. Prieš Mišias,
vėliavų pakėlimas prie paminklo žu-
vusiems už Lietuvos laisvę.

10:30 val. - Šv. Mišios Šv. Jurgio pa-
rapijos bažnyčioje.

4 val. - Iškilmingas minėjimas Die-
vo Motinos parapijos salėje, 18022
Neff Road.

Kalbas pasakys: Lietuvos partiza-
nas Povilas Pečiulaitis ir tarptauti-
nės teisės advokatas William J. H.
Hough III iš New Yorko, autorius pla-
taus veikalo apie Pabaltijo Valstybių
okupacijos neteisėtumą.

Koncertinę dalį atliks LTM Čiur-
lionio Ansamblis, vadovaujamas Lie-
tuvos Konservatorijos Klaipėdos fa-
kultetų profesoriaus Gedimino Purlio
Clevelando visuomenė prašoma
skaitlingai dalyvauti.

Rengia ALT Skyrius ir LB Apylin-
kė.

Š.m. birželio 26-30 ir 1 liepos
dienomis De Paul University's Te-
atre atliks 8-nis kart vaidinimus
Lietuvos Valstybinio Teatro artis-
tai, kurių vadovas yra Eimuntas Ne-
krošius.

Internacionalinis Teatro Festiva-
lis Chicagoje ieško gerai mokančių
lietuvių ir anglų kalbas lietuvių, ku-
rie tuo laiku galėtų būti abiejų kalbų
vertėjais.

Norintieji šiuo reikalu gauti pla-
tesnį informaciją, prašomi skambinti
koordinatoriui Carol Jean Leo -
nard, telef. (312) 664-3370.

- Į JAV Jaunimo sąjungos valdy-
bos ruošiamą Politinį seminarą, ku-
ris bus Washington, D.C. gegužės
4-6 d. d. yra kviečiami dalyvauti ne
tik jaunimas, bet ir visa visuomenė,
kuri domisi politine veikla. Vietų skai-
čius yra ribotas, bet visi yra laukia-
mi. Dėl informacijos skambinti Pau-
liui Mickui 301-864-5126.

Vasario 16 Minėjimas Los Angelėje

Los Angeles ir plačiųjų apylinkių
lietuviai rengiasi iškilmingam Vasa-
rio 16 dienos Lietuvos Nepriklausom-
ybės paskelbimo 72-jų metų sukak-
ties minėjimui.

Vasario 18 d., sekmadienį, 10:15 val
ryto vėliavų pakėlimas Šv. Kazimiero
parapijos kieme. Organizacijos pra-
šomos dalyvauti su savo vėliavomis.
Pageidaujama, kad moterys ir mer-
gaitės pasipuotytų tautiniais rūbais.

10:30 val. iškilmingos pamaldos su
pritaikintu pamokslu. Mišias gieda pa-
rapijos choras ir solistai vadovauja-
mi muz. Aloyzo Jurgučio.

12:30 val. p. p. Akademija-Minėji-
mas Šv. Kazimiero parapijos salėje.
Pagrindinę kalbą pasakys dr. Rober-
tas Vitas iš Chicagos. Meninę dalį
atliks: Jaunimo Choras Spindulys, ku-
rį paruošė ir jam diriguos muz. Vik-
toras Ralys neseniai atsikėlęs iš New
Yorko nuolatiniame gyvenime į Los
Angeles. Spindulio vadovė Danguolė
Varnienė. Režisierius Algis Žemai-
taitis.

VILNIUJE STATOMAS TENISO CENTRAS

Lietuvos Olimpinių komitetas ir
sporto federacijos jau pradėjo ruošti
IV-sioms Pasaulio Lietuvos s-
porto žaidynėms. Iškilmės numatytos
Kaune 1991 m. liepos 27 d. Po to, var-
žybos pasklis po visą Lietuvą.

1990 m. susibūrusi iniciatyvinė gru-
pė pradėjo kaupti lėšas, įsigijo iš Vil-
niaus miesto Vykd. komiteto žemės
sklypą Karoliniškėse prie Neries k-
ranto. Be 11 teniso aikštelių, bus pa-
statyta 200 vietų viešbutis, restora-
nas, kavinės, treniruotelių ir pramo-
gų salės. Viso teniso centro komplek-
so statybai reikalinga arti 8 milijonų
rublių.

- Skautų ir skaučių Kaziuko mugė
ruošiamą šv. Kazimiero dieną - kovo
4 d. Jaunimo centre. Skautai ir skau-
tės šiam metiniam įvykiui sparčiai
ruošiasi. Kviečia visus tėvus ir šiuo
metu iš aktyvios veiklos pasitraukus-
ius brolius ir seses prisidėti prie
mugės ruošimo darbų.

Vasario 16 d. International Hotel
patalpose, New Yorke Lietuvos ge-
neralinis konsulas Anicetas Simutis
su tarka rengia konsulinį priėmi-
mą. Bus kviečiami svečių valsty-
bių konsulai ir žymieji asmenys.

Balandžio 28 d. - Lietuvių Operos
"Meilės eliksyras" spektaklis Mor-
ton aukšt. mokyklos salėje, Ciceroje,
IL. Pradžia 7:30 val. vak.

Naujų Metų Sutikimas Bostone

Jau antri metai iš eilės, kai Lietu-
viškosios Skautybės Fondas ruošia
Naujųjų Metų sutikimą Bostone, Lie-
tuvų Piliečių Draugijos salėje. Prie
ruošimo prisidėjus Senųjų Lapinų s-
kautų vyčių būrelio nariams puošiant
salę ir sceną, patyrusioms šeimini-
kėms - O. Mileikienė ir O. Radoms-
kienė gaminant valgius, skautinink-
kėms: S. Šatienė puošiant stalus, L.
Kiliulienė rūpinantis maisto tiekimu
B. Panaitienė tvarkant stalų aptarnavimą
ir I. Nenortienė - organizuojant
tortų kepimą ir kavą, ir visur turint
pakankamai padėjėjų, vakaras sklan-
džiai praėjo.

Linksmą programą atliko Vilniaus
Jaunimo Teatro artistai - Apolonia
ir Petras Steponavičiai, atvykę iš Chi-
cagos. Jie vaidino, deklamavo ir dai-
navo. Orkestrui nebūnant triukšmin-
gam, svečiai turėjo progos smagiai
pašokti ir savo tarpe pabendrauti. Da-
lyvių tarpe matėsi atvykusių ne tik iš
Bostono ir apylinkių, bet ir iš tolimes-
nių vietovių, kaip Cape Codo ir Hart-
fordo.

Rengėjai dėkoja visiems prisidėju-
siems prie gražaus Naujųjų Metų su-
tikimo. Nuotaika svečių buvo linksma,
visi patenkinti. Smagiai pradėjome
naujus metus, tai tikimės, kad jie to-
kie ir bus.

k.n.

Skaitykit Ir Platinkit LAISVĄJĄ LIETUVĄ

PADĖKIME LIETUVAI KOVOJE DĖL LAISVĖS -- REMKIME TAUTOS FONDA!

Jūsų auka Tautos Fondui padeda garsinti ir ginti
Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Visos
aukos atleidžiamos nuo fed. mokesčių (IRS tax
exempt cert. No. 51-0172223).

Aukos ir testamentinius palikimus siųskite T.F.
Centrai:

LITHUANIAN
NATIONAL FOUNDATION, INC.
P.O. BOX 21073
WOODHAVEN, NY 11421